

СВОБОДА

РІК XX. ДЖЕРЗИ СІТИ, Н. ДЖ. ЧЕТВЕР, 29-ГО СЕРПНЯ 1912. ЧИСЛО 35.

VOL. XX. JERSEY CITY, N. J., THURSDAY, AUGUST 29, 1912. No. 35

Програма

XII-ої Головної Конвенції Р. Н. Союзу,

котра має відбутися в Wilkes-Barre, Pa. почавши від дня 9 го вересня 1912 р. в гали Y. M. C. A., 27 N. Main Str.

1. В понеділок 9 го вересня о год. 9-ій рано відправивъ Духовний Отець Р. Н. Союзу торжественну Службу Божу а відтак панахиду за померлих членів Р. Н. Союзу в руській гр. кат. (галицькій) церкві на 635 N. River St., Wilkes-Barre, Pa. — На Богослуженню обов'язані явити ся всі Гол. Урядники Р. Н. Союзу і всі Делегати і Делегатки.

2. По Богослуженню всі Гол. Урядники і всі Делегати і Делегатки удадуться до галі, в котрій буде відбуватися Конвенція.

Порядок Конвенції:

3. а) Духовний Отець Р. Н. Союзу відмовить молитву;

б) Головний президент Р. Н. Союзу отвирає Конвенцію;

в) Покликує з поміж Делегатів Верифікаційний Комітет для справдженя повновластий всіх Делегатів;

г) Покликує президента Конвенції і його двох заступників для переведеня Конвенції. Покликаний президент Конвенції покликує вітак двох секретарів зпоміж Делегатів, для точного веденя протоколів з конвенційних нарад.

4. Справозданє Верифікаційного Комітету.

5. Вибір слідуючих комітетів на час Конвенції:

а) Комісія шконтруюча з 5 членів для провірення маєтку Р. Н. Союзу;

б) Комісія шконтруюча з 5 членів для провірення маєтку „Свободи“;

в) Комісія виборча з 5 членів для переведеня вибору Гол. Урядників і менеджера „Свободи“;

г) Комітет газетярський з 3 членів для поінформованя місцеві часописи про справи організації і її цілі;

г) Комісія просьб і скарг з 3 членів.

6. Справозданє Головн. Урядників:

а) Справозданє Дух. Отця Р. Н. С.

б) „ Гол. Председателя

в) „ Місто

г) „ Председательки

г) „ Рекорд. Секретаря

д) „ Финанс.

е) „ Касієра

е) „ Організатора

ж) „ Контр. Комісії.

7. Дискусія над повешими справозданями.

8. а) Справозданє менеджера „Свободи“;

б) Справозданє редактора руської „Свободи“;

в) Справозданє редактора словенської „Свободи“;

г) Справозданє Контр. Комісії.

9. Дискусія над повешими справозданями.

10. Загальна дебата що до Урядів Р. Н. Союзу і „Свободи“ на будуче.

11. Справозданє Шконтруючої Комісії з маєтку Р. Н. Союзу.

12. Справозданє Шконтруючої Комісії з маєтку „Свободи“.

13. Вибір Головних Урядників Р. Н. Союзу.

14. Вибір менеджера „Свободи“.

15. Справозданє Статутної Комісії і дискусія над сим справозданем.

16. Справозданє Комісії просьб і скарг.

17. Внесеня і ухвали для добра організації і дискусія над її органами.

18. Назначенє місцевости на слідуючу Конвенцію.

19. Замкненє Конвенції і виплата делегатів.

Від Головного Уряду Р. Н. Союзу в Америці.

Jersey City, N. J. 16. серпня 1912 р.

Д. Капітула, гол. предс.,

Т. Лабовський, гол. рек. секр.,

С. Ядловський, гол. фін. секр.,

А. Шаршонь, гол. касієр.

Повідомленє.

Згідно зі статутами Р. Н. Союзу зістали уневажені Делегати слідуючих відділів:

Від.	1. на підставі параграфу	9
22.	..	19
25.	..	19
90.	..	147
92.	..	9
99.	..	19
102.	..	19
118.	..	19
152.	..	19
159.	..	9
218.	..	9
232.	..	9
270.	..	9
289.	..	9
295.	..	9
301.	..	9
312.	..	9
319.	..	9

Непорішені і в завішеню зістали делегати отсих відділів: 53, 88 і 194.

Д. Капітула,

гол. предс. Р. Н. Союзу.

Повідомленє.

Згідно зі статутами Р. Н. С. § 21 (новий статут) до Статутної Комісії зістали назначені: о. Мирон Данилович, дел. від. 119, п. Петро Мотало,

дел. від. 221 і п. Михайло Поляк, дел. від. 105.

Іх обов'язком є приготувати поправки статута, яких ожає ся потреба і предложити їх Конвенції до порішення.

Всі Делегати, які будуть мати поправки до статутів Р. Н. Союзу, мають привести їх на письмі з собою на Конвенцію і віддати їх повешій Статутній Комісії.

Д. Капітула,

гол. предс. Р. Н. Союзу.

Повідомленє.

Отсим повідомляє ся всіх Головних Урядників Р. Н. Союзу, означених у § 45 нового Статута Р. Н. Союзу, доби явили ся на засіданє, котре відс. де ся в неділю дня 8-го вересня 1912 р., о годині 2-ій по полудни в Reddington Hotel (ноло дипа), Wilkes-Barre, Pa. в ціли остаточного обговореня конвенційної програми.

За Екзекутивний Комітет:

Д. КАПІТУЛА, гол. предс.

Новинки.

Відроченє конгресу. Дня 26. с. м., о год. 4.30 пополудни, відрочено на неозначений час другий період 62-го конгресу Злучених Держав Америки. На останнім засіданню сього конгресу ухвалили обі палати резолюцію пенсильванійського сенатора Пенроза, у котрій зиваєть ся вибраний до сього комітет розслідувати справу нафтового тресту, який — після зізнаня президента сього тресту Арчболда — мав видати в році 1904 сто тисяч доларів на виборчу кампанію Рузвельта. Ся справа наробила тепер у цілій Америці багато шуму, бо виходять на світло денне такі річи, які доси тримали ся лише під сукном ріжнородних політикерів. В сю справу замішаний є бувший президент Рузвельт (він каже, що з усіх позичених йому закидів оправдаєть ся і виїде побідоносно), а крім него сенатор Пенроз і кілька інших визначніших людей.

Затроїлись молоном. В однім готелю, в місцевости Вейнсвід, Н. К., захорувало нараз 20 осіб. Причиною сього було несвіже молоко, у яким найдено при хемічний аналізі трійливу птомаїну, що походила з занецишених начинь. Одна дитина померла, а 19 осіб вдало ся уратувати.

D201

Дитина покусана москітами. У прибережних болотах ріки в Камден, Н. Дж. найшов поліціант 6-тижневу дитину, покусану москітами до тої степені, що лікарі не можуть вже виратувати її життя. Дитина була прибрана в дорогі суконки, а з того заключають, що її родичі мусьят належати до багатшої класи людей. Чия се дитина і яким чином опинилась в багні над рікою — годі збагнути.

Пімста піана. Френк Гіллен, 42-літній робітник, замешкалий в західній часті 40. улиці в Нью Йорку, був якийсь час без занятя. Оноді прийшов до дому підпитий і почав авантуру з жінкою і дітьми, яких має шестеро. Найстарша дочка Анна числить 18 літ. При тій родині проживає також їх тета. Коли Гіллен розпочав сварку, Анна замкнула п'яного батька в кухні щоби там переспав ся. Посім ціла родина удала ся на нічний спочинок. Около 2-гої години вночі розбудив ся Гіллен і забажав пімстити ся на дочці за те, що його замкнула в кухні. Він отворив кухонне вікно, взяв в руки сокиру, виліз на двір, і відчинивши вікно до кімнати, у якій спала Анна, вліз тихцем туди, щоби порахувати ся з „невдячною“ дочкою. Ще заки підійшов до ліжка сплячої, вона збудилась і почала кликати ратунку. На крик заатакованої Анни позривали ся з ліжок усі домашні, а відтак і всі сусіди. Коли жінка Гіллена вбігла до доньчиної спальні, побачила Анну, як вона старалась видерти роззвіреному татови сокиру з рук. Бачучи доньку у величчю небезпеченстві, мама скочила на її оборону, але настолочила притім на свою нічну сорочку, поштотала ся і упала на підлогу. Гіллен виняв тоді з кишені ніж і кинув ся на жінку, задаючи їй три тяжкі рани в груди. Саме тоді надбігли на місце злочину зваблені криком сусіди. Вони розоружили нападника і віддали його в руки поліції. Тепер Гіллен знаходиться під ключем, а його жінка конає в міській шпиталі.

З подротованою головою. Перед чотирма тижнями найдено на залізничній шляху в Йонкерс, Н. Й. непритомного чоловіка, 28-літнього Джона Мартіна. Мартин мав розтерещене чоло і з його розбитої чашки витікав мозок. Покаліченого Мартіна забрано до шпиталю і там віддано під опіку лікарів. Др. Мендельзон і др. Лопез оглянули нещасного і завірокували, що затримати його при житю — неможливо. Помимо того забрали ся оба згадані доктори до курації покаліченого. Наперед сконстатували, що у Мартіна бракує верхня частина мозку, що виплила з рани підчас катастрофи. Окрім того найдено в мозку Джона кілька трісочок з заломленої чашної кости. Лікарі забрали ся до „реперації“. Вичистили мозок з тих кістяних трісочок, замість бусника бракуючої чашки наложили на мозок кавалок бляхи, відтак позпивали усе те нитками і стали ждати того, чого самі не надіяли ся. На їх велике зачудованє непритомний весь той час Мартин почав приходити до свідомости: зпершу у великих відступах часу, а пізнійше у пораз коротких інтервалах. Тепер Мартин видужав вже на стільки, що може говорити і приймати поживу. Його ум ще якийсь неясний, він ще не знає гаразд, що з ним заподіяло ся, але оба лікарі впевняють, що їх пацієнт не тільки що буде жити, але навіть відзискає повну свідомість. Згадані доктори кажуть, що Мартіна викинув хтось з поїзду підчас повного руху.

Передконвенційні уваги і проекти.

45.

Я, нисше підписаний, читаючи передконвенційні проекти зі всіх закутків, де лиш живе наша славна організація, Р. Н. Союз, хочу і собі дещо причинити ся до її розвою. Тому предкладаю:

1. Щоби назва нашої організації зістала так, як була до тепер, позаяк зміна потягне многу коштів за собою.

2. Що до плачення розметом то нехай зістане на даліше як було до тепер, а не як декотрі хотять, щоби члени платили після літ. Бели наші славні Делегати тоє ухвалють на XII. Головні Конвенції, то наша славна організація готова розпасти ся, а наші вороги будуть тішитись...

3. Головного організатора не потрібно, бо місцеві організатори організують членів і засилають їх до рекордового секретаря; мислю отже, що без головного організатора цілком обійде ся бо він не має жадної роботи.

4. Двох секретарів конче потрібно, бо один не буде собі міг дати ради.

5. Щоби старий Уряд зістав і на даліше, если схоче той обовязок прийняти на даліше.

6. Щоби „Свобода“ не мішалась до справ церковних ані не помішувала сварень, бо кождий член платить на тоє 10 центів, щоби собі прочитав дещо пожиточного.

7. Щоби адресар Братств був оголошений кождого місяця в „Свободі“.

8. Щоби о. Духовний Управитель, котрого виберуть на XII-ій Головні Конвенції поміщував в „Свободі“ на кожду неділю поучення так, як в „Соєдиненію“.

Тепер Вам, всім чесним Делегатам жичу доброго успіха на XII. Головні Конвенції. Подбайте щиро над розвитком нашої організації.

Василь Федак,
секретар від. 29. в Rhone, Pa.

46.

Від хвилі засновання нашої славної організації Р. Н. С., як її проводирі і ініціатори так і кождочасна Конвенція уважали до сего часу, що організація мусить мати організатора, котрому би лежало на серці добро і розвій даної організації. Організатора котрий би від часу до часу, як і по всіх других організаціях давав поклики і заохочував до праці всіх місцевих організаторів. Організатора, котрий би від часу до часу вишукував плейзи, де ще нема відділу Р. Н. Р., який старав би ся, або впливав поблизу місцевих організаторів, щоби засновували в таких плейзах нові відділи. От і подібного головного організатора має до сєй хвилі наша організація Р. Н. Союз.

Чим діяльніший організатор даної організації, тим вона в більше число членів зростає. І ся справа є вельми важна, проте не треба її маловажати і кричати всім на один голос, що не треба організатора! Але противно: організатора нам треба і то ще під сю пору, де кожда організація старає ся виходити другій. Нам треба отже доконче організатора котрому лежало би добро нашої організації на серці і котрий би сповняв свій уряд організаторський, та дбав про якнайліпший розвій нашої організації. Такого нам потреба організатора! В останніх числах „Свободи“ декотрі з прохвдовавців подавали що організатора в Р. Н. Союзі не треба, але щоби були тільки дистриктові організатори. Після моєї галки, сей проект не є мудрий, тому бо бели були такі дистриктові організатори,

котрі би мали під своєю рукою кільканадцять плейзів, чи там цілий степ. то що тогди може статись?

Тогди всякі місцеві організатори стратять охоту до праці в організованню, бо мовляв: що мені з того прийде? буду ходив вечерами, тратив гроші за дармо? Хто хоче вписати ся і гетупити в члени Р. Н. С. то нехай прийде сам на мітинг. А зрештою є дистриктовий організатор, то нехай він старає ся ходити вечерами організувати членів до Р. Н. С. От і вже має поступ організації вперед. Тепер що доброго може зробити такий дистриктовий організатор? Кождий з Вас знає, що если Ви поїдете в другий плейз там будете чужий і неознакомлений. І такий дистриктовий організатор в чужім плейзі, в котрім не знає ані людей ані відносин чи може організувати? Місцевому організаторови прийшло би се дуже легко, бо він знає кожду хату, знає відносини і дуже легко може організувати. Але щож місцевий організатор тогди скаже: мені що до того! Ти маєш за то комішен (Commission) то ходи сам і організуй! Ну і такий дистриктовий організатор може переїхатись в друге місто, чи плейз з раз або два, та 10 раз більше в чужім місті стратить, як заробить; і тогди кождий такий дистриктовий організатор дуже ладно подякує за „роботу“.

А з того всего ще вийде велике невдоволенє і роздор по відділах, і замість зросту організація піде о пару літ взад. Отже по поій гадці я уважаю що система, яку тепер має організація Р. Н. С. є досить мудра і практична і що головного організатора в Р. Н. Союзі є конче під сю пору потрібно.

Яків Претика,
предс. і член від. 160.

47.

Переглядаючи нашу славну часопись „Свободу“, знаходжу різні проекти подавані членами і відділами Р. Н. Союза, котрі інтересують ся розвитком нашої організації, тож і я просивби помістити моїх пару слів у нашій часописі, та можеб п. Делегати взяли їх під розвагу.

Мої проекти суть такі:

1. Щоби змінити назву з The Little Russian National Union на Ukrainian National Union, бо се є найважливіше.

2. Уряд повинен зістати той сам що є, если схоче взяти на себе сю працю, бо прецінь ми не можемо ліпших людей знайти, щоби так щиро дбали о нашу організацію і розвій Р. Н. Союза; бо може кождий член подумати кілько то ворогів напало на нашу організацію котрі хотіли її живцем знищити. А хто став заслоною? хто боров ся з ворогами як не урядники нашої організації. Подумайте кілько то наш славний предсідатель, стратив свого здоровля і тільки видав свого власного гроша їздивши з міста до міста. А чия тому причина? чи не ворогів нашої організації? Але наш славний уряд так грімко старає ся відбити ворогів, що не дав зашкодити нашій організації. Отже я думаю, що другі такі не знайшлись, щоб так щиро за наш нарід дбали.

3. Щоби XII та Головна Конвенція ухвалила зміну відзнак; хотай то понесе багато коштів, за тоє буде славно, що кождий член буде носити свою власну українську відзнаку.

4. Щоби конечно зарахувати бодай по 2 цят. на Рідну Школу котрі би члени платили при розметі.

5. Часопись, несподоб, щоби виходила аж на 14 сторін а ватомість словенської часописи цілком не потрібно бо се багато гроша коштує о-

плачувати двох редакторів; таж наш нарід стоїть по інших організаціях а чи йому хто догаджує так як наші Русини іншим народам.

6. Конвенція повинна відбуватись що 4 роки а не що два бо ще одні конвенційні копоти не скінчили ся а тут вже другі приходять, отже над сим зволить Головна Конвенція подумати і дуже уважати з вибором уряду, бо если чотири роки будуть урядники неабачучі про нашу організацію, то можуть дуже зашкодити нашій організації і цілому українському народови.

7. Урядники мусять бути замешкалі у Ньюйрськїм або Нью Джерзі стейті, бо если уряд повибраний з цілої північної Америки то всі засідання уряду багато коштів виносять.

8. Конвенція XIII-та має відбути ся в тих сторонах, де є найбільше відділів Р. Н. Союза.

Стефан Бабій,
член Р. Н. С. від. 292.
в Детроїт, Міч.

48.

На зближаючесь XII-ту Головну Конвенцію ухвалено на мітингу Бр. Тр. Сьв., від. 22. дня 11-го серпня, слідуючі проекти:

1. Назва організ. звучить: „Ruthenian National Union of U. S. A.“

2. Член Молодечого Р. Н. С. щоб посмертного дїставав \$300.00. Стара система як не змінить ся, то М. Р. Н. С. ніколи не може зрости.

3. Редактор один, котрий обі „Свободи“ видавати має при помочи співробітника.

4. Головними Урядниками можуть бути лиш сїтізени Сп. Держав і мешкати близько центра, щоб видатки на подорожі були як найменші.

5. Предсідатель і другі Гол. Урядники, мають бути добрі руські патріоти, моральні, доброго характеру а не фундованєм та п'ятикою мають вибирати ся.

6. На Гол. Урядників може бути вибраний так дяко-учитель як сьвященик і робітник.

7. Р. Н. С. повинен постарати ся о одну висшу руську школу для Американсько Руської молодежи.

8. Конвенція має відбуватись раз на 3 роки.

9. Будуча Конвенція має бути в Lansford, Pa.

Іван Михайлев Скакандий,
касїєр і контрольор.
Андрій Стожмалъ.

49.

Читаючи з увагою всі передконвенційні проекти, впав мені в очи проект ч. 37 в 33 числі „Свободи“. Автор сего проекту жадає, щоби Братства не числячі 25 членів, не мали права вислати делегата на Конвенцію на кошт Р. Н. Союза і т. д. На се я ся не годжу, бо тим проектом відбирає ся сьвяте право в нашій організації членам і відділам. Даліше не годжу ся щоби 27-ий параграф був змінений. Ісконструючий Комітет має переглянути масток Р. Н. Союза на очах цілої Конвенції, бо на то суть іслані делегати, аби переконати ся наочно про стан організації. З тим проектом, що Конвенція мала би ся відбувати що 3 роки вповні годжу ся. Що до дієти підчас засідань Головного Уряду, то на се також не годжу ся. Місцевим і позамісцевим Урядникам повинно бути рівно плачено. Даліше згаданий на початку внескодавєць жадає, щоби відділи платили делегатам самі, а не головна каса; на се не годжу ся. Бо хто складає до Головної Каси як не члени і підрядні відділи? А як часом стане ся тако, що каса братська порожня, бо на

ла більше видатків на хорих як приходу то через се вже Братство не має вислати делегата? Даліше що до проекту зглядом школи, то дуже красно, і я також був би тої самої мисли, але щож, Р. Н. Союз не може на разі того зробити, має ще малу касу. Кождий член в резервовій касі не є ще забезпечений ані на один процент. На школи в краю, як один член наводить, щоби Конвенція установила примусовий податок, се також не можливо. Нам шкїл українських скорше в Америці потрібно, як в краю, бо в краю вже хоть що мають, а ми тут нічо. Моїм проектом є, щоби сьвітла Конвенція піднесла фонд резервовий на 10 центів, щоби уряд головного організатора цілком знести як також надгороду місцевих організаторів. Се все знести, а всі доходи з 10-центових вступних і т. д. нехай йдуть до головної Каси. Тим каса ліпше би стояла, а ми члени, стоялибсьмо на ліпших підвалинах в Р. Н. Союзі. Про засновуванє нових відділів і про приріст членів, повиннісьмо ся старати разом з місцевими уряниками, бо то є нашим обовязком. З проектом що до плачення після літ і вибору 5-членового комітету, котрий має установити податок степеневий, не годжу ся; на се маємо цілу Конвенцію.

Знаючи до чого велаб така зміна системи плачення, та маючи наглядні приміри у інших організаціях, гадаю, що вона не причинилаб ся до розвою нашого Р. Н. Союза, але до роздорів і незгоди. Кінчу і відзиваю ся до панів делегатів: дбаймо о добро Р. Н. Союза, щоб: „не вмерла Україна, ні Слава, ні Воля“! Жичу як найліпшого успіху XII-ій Головні Конвенції.

Йосиф Дзюрка,
член і делегат відділу 193.

50.

Читаю проекта передконвенційного і роздумую, кілько то гадок вплило в тих проектах. Справді що себ булоб велике щастє если протягом 5. днів Гл. Конвенція могла перейти згадані проекти. Не хочу отже про них розписувати ся, але подам лиш дещо від себе.

1) Що до шкїл в старім краю, то розмету не накладати бо робить ся більший розмет, а члени ідуть там де дешевше. Нато повинен бути вибраний уряд з осібна і повинно ся подбати, щоби кожде Братство Р. Н. Союза, кождий Русин Українець поміг своїм дітям в старім краю.

2) Що до зміни назви Р. Н. Союза то повинно позістати так як є, бо як нашому народови не пикодить, що має назву — „The Little Russian National Union of America“ так і не принесе хїсна, если буде мати назву „The Ukrainian-Ruthenian National Union of America“. Пропу панів Делегатів застановити ся над тим, хтоб поніс копоти. Чи не наш бідний нарід.

3) Словенська „Свобода“ повинна виходити, як виходила, бо як відомо є багато наших Братів, що не вміють читати по руськи.

5) Просить ся ухвалити XII. Головну Конвенцію до Перт Амбою, Н. Дж.

Василь Федішин,
секр. 168 Відділу.

Усіх Вп. п. місцевих секретарів

відділів Р. Н. Союза просить ся братські оголошеня в справі мітингів призначені до друку в рубриці „Рух в відділах Р. Н. Союза“ присилати в сей спосіб, щоб вони найшли ся в редакції найшїйше в понеділок рано того тижня, у якім мають бути поміщені в часописі. Усі оголошеня, які прийдуть до редакції позїйше як в понеділок, не будуть поміщені скорше аж на другий тиждень.

Олекса Стороженко.

11)

Марко проклятий.

(Дальше).

XII.

В найдалішій куті острова висока гора шпилем подіралась до неба, а з того шпиля видко було Лубні і Київський шлях, що по той бік Сули простягся як замок князя Вишневецького. У сій-то горі з-під кручі, неначе скеля, витріщились кілька печер, де колись, як розказують старі люди, ховав ся страшний змії. Од сих печер полою розляглась чимала поляна, оточена лісом і густою зарослею чагарника, а там знов круто спускалась гора і обривистим берегом оточувала широке плесо і байрак. На сій-то поляні розташован ся Кривоніс з своїм загonom. Атамани курінь стояв по середині, а наоколо містились, де припало, вовгуранці: хто збудовав собі з лободи та з нехворощі халабудку, хто напаяв на ратище керкою або свитину, а деякі, неначе звірра, визирали з печер. Недалеко од куреня стреміли понаставлювані палі з залізними списами і шибениці. Більш може як двадцять чоловіка Ляхів сиділо на тих списках, а деякі, зацеплені крюком за ребро, мотались на шибеницях. Всі вони були ще живі і в невтерпчих муках стогнали і кричали, благаючи, щоб їх дорізали, добили і збавили од лютих мук. Страшно розносив ся той галас по гаю і одликав ся наоколо луною. На деревах теж висіло кілька трупів, неначе волові туші, обдіраних Ляхів; де з яких, з живих, здирали ще шкуру, і тими шкурами вовгуранці вкривали атамани курінь і свої халабудки, щоб заборонити ся від доща.

Кривоніс сидів біля свого куреня, підкорюючи ноги, смоктав люльку і втішав ся, дивлячись на муки Ляхів... Був з него козарлюга забісований. Глибоко позападали у лоб його очі і хижо, нечоловічим поглядом визирали з ямок. Довгий, кістлявий ніс його якоюсь погнуло на бік, а бороду у широку челоість виперло наперед. Немідоголене і розпатлане волосся, жорстке як кнуряча щетина, стреміло до гори і закривало лоб і товсту шию. Широкі плечі, високі груди виявляли в його велику силу; з себе був високий, кістлявий, мов вишпалений з самого чугуна. Одягтий він був як і прості козаки, тільки в жовтих чоботях на срібних підковах, мабуть стагнутих з замордованого Ляха.

Кожний з загону Кривоніса, що поралась біля Ляхів і швендіали по поляні, був з себе теж високий, гладкий, мордатий, вусастиий, і хижо виглядавав з підлоб'я; видко було, що кожного приняли до гурту з проби і не дарма прозивались вони вовгуранцями...

Було ще рано, а народу вже чимало таки зібралось біля Кривонісового куреня; не забарились і наші сіроми. Аж на виду змінялись вони, глянувши на муки Ляхів і почувши їх галас. Хоч скривдили Ляхи український люд і напоїли їх нестерпучею, однак не втішались вони муками своїх ворогів, бо ще не загубили свого серця і не стратили жалю до ближнього, як дряпінні Ляхи і патели, що мордовали неповинних собі на втіху і на зміну віри...

— Здоров був, пане-отамане! — поважно промовив Барило, підходячи до Кривоніса, а за ним і вся ватага обізвалась, і знявши шапки вклонилась отаманові.

— Спасибі, пани-молодці, — прогугнів Кривоніс, глянувши з підлоб'я на козаків: — а чого вам треба?

— Та того-ж, чого й тобі, — одказав Барило: — позбавить ся од яропужих Ляхів і заборонить сьвяту віру, і наше життя, і наші козацькі вольности.

— Добре, пани-молодці, добре; спробуйте-ж, чи є у вас сила заборонити те, що кажете... Обнесіть отсі каміняки, — Кривоніс показав на два камня обв'язані веройками, щоб латвій було їх захопити: — так коли хто з вас обнесе їх тричі кругом куреня...

— Чули вже ми про сі каміняки, — перехопив Барило, — нічого розказувати, нічого вже і удержувати ся*). Так вибирають не людей, а волів, бач який більш потягне, той і дорожчий.

— Батька свого навчи... — прошепотів Кривоніс, насупившись.

*) удержувати ся — надривати ся.

— З того часу, як вигадали рушницю і пистоль, — казав Барило, — той став моцніший, хто не схибить стріляючи, а коли він ще розумний, то сховає тебе у кишеню, дарма що ти уродив ся такий запеклий і здоровий казарлюга. Ось подивись лишень, як у нас січовики стріляють!

Барило вихопив із-за пояса пистоль, навів на Ляха, що од мук корчив ся на палі, випалив — і Лях схилив ся на бік, а з-поміж очей задзюрчала кров...

— Що ти зробив, необачний?!... — скрикнув Кривоніс, схопившись: — чи ти знаєш, що він у мене сидів уже з тиждень на палі, а й йому ще на кілька днів протяг мук...

— Як тиждень сидів, — перехопив Барило, — то пора йому вже і вмерти!... Буде з Ляха і того, коли він відкидає ноги!...

— Чого б ще бажать! — зареготавшись озвались деякі.

— Так, бачу, вам іродам жалі Ляхів?! — гримнув Кривоніс, підступаючи до Барила...

— Нехай вони до твого кривого носа поприлипають! — одказав Барило, узявшись за пистоль: — та не дуже, отамане, й гримай; не затиш мене з Січи сюди прислалі, щоб корити Ляхами, а щоб допомогти вам дурням їх лущити...

Кривоніс, побачивши, що січовик не дуже його злякав ся, та й завзятий таки, бо вже й за пистоль хапав ся, одійшов од його. Далі з переходом озирнувшись на козаків і вже без сварки промовив:

Ось-що приходить ся, пани-молодці: мині треба не розумних, а дужих!... Мабуть між вами нема і одного такого, щоб не то що обніс каміняки круг куреня, а й з місця їх не зворухне?

— Чом нема, — озвав ся Кобза, — може й такий знайде ся, що обнесе і занесе твої каміняки.

— Чи не ти той, що занесеш? — спитав Кривоніс, глянувши на Кобзу.

— Може й той!

— Спробуй, побачимо!

Тимчасом на той гомін повилазили з своїх нор і халабудок вовгуранці і чимала їх купа зблизилась до куреня, деякі посідали, а другі попростягались черевом на траві, мов ті кабани, і палили люльки. Кобза підійшов до каміня, огледів, позамотував руки у веріювки і твердим поступом поніс каміня. Обніс круг куреня раз, в-друге і в-третє...

— Глянь, глянь, — загомоніли вовгуранці, — не взяв його кат, добре пре!... Послав нам Господь товариша, — гукали деякі і з радощів аж посхоплювались...

Не запинив ся Кобза од сього покрику, і ще тричі обніс каміня круг куреня.

— І мині Господь послав побратима, — загугнів Кривоніс, підходячи до Кобзи: — коли ти такий удав ся, дак побратаймося. Кажі, як ти прозиваєш ся?

— Павлом та ще й Кобзою, — додав Кобза трохи запинившись...

— Хто-ж се тобі таке прізвисько приложив?

— Запорожці!...

— Яка-ж з тебе Кобза! Та й не Павлом тебе звати, ти будеш у нас Павлюгою прозивати ся... Правда, пано-товариші? — Кривоніс скінув оком на своїх вовгуранців.

— Правда, пане отамане, так так, — загукали вовгуранці, — нехай буде Павлюгою, Павлюгою!...

— Постригай, пане отамане, — одказав Кобза, пильно глянувши на Кривоніса: — тоді ми з тобою побраємось і я пристану до тебе, як ти усіх нас приймеш до свого загону.

— Вибачай, козаче, не то для тебе, і задля рідного батька не зміню своєї регули.

— Як не зміню, так і не треба, — одрізав Барило, — він і у нас буде Павлюгою. А що, хлопці, так, обіраєте його на ватажка? — скрикнув він, озирнувшись до свого товариства.

— Так, так, — гукнули козаки, — нехай буде нашим отаманом! нехай буде Павлюгою!...

— От і добре, нехай буде по вашому, — загугнів Кривоніс: — теперички вже не обридати-муть*) мині, щоб

*) обридати — доїдати.

приймав до свого загону; буде до кого приставати, буде кому і люд той збитий до купи, що вештає ся по острову, неначе отара без вівчаря... Однак, козаче, — Кривоніс зблизив ся до Павлюги (так будемо теперички його звать), усе-ж таки ми зістанем ся побратимами і заприсягнем ся перед Господом, не вложити в піхву наших шабел і не покинути списів, поки не викореним на Україні усіх Ляхів.

— Та вже-ж, бач, — одказав Павлюга, — не з тим і узялись за шаблі, щоб, тее, укладувати, і коли Господь поможє, то й викореним.

Аж ось, як так вони розмовляли, оглясав ся галас по поляні.

— Ляхів ведуть! Ляхів ведуть!

І вовгуранці купами поперли на зустріч козакам, що вели на арканах, з скрученими назад руками, кілька чоловік Ляхів.

Була се невеличка ватага козаків, що шасталась і пильновала побіля Київського шляху і захоплювала по дорозі тих нещасливих, що їхали до князя Вишневецького.

На таку звістку Кривоніс витріщив ся на Ляхів, баньки його забігали і заблищали як у гадюки, ртс судорого розвелі і зуби, рідкі і острі як у щуки, вискаклились і заскреготіли...

Попереду вели високого і товстого Ляха, мабуть значного пана, бо був добре убраний, в блакитному кунтуші, підперезаний шалевим поясом, а за ним ще чотирох. Позад ішло кілька чоловік незв'язаних і за ними шляхтянка у шупоні, з дитинкою на руках. Бідолахи озирнувшись на мучеників, що сиділи на палях і мотались на шибеницях, звели очі на небо і звісили свої голови на груди; побачили, яка доля їх чекала...

— Здорові були, панове, як ся маєте? — зареготавшись скрикнув до їх Кривоніс, як вони зблизились до куреня.

Ні один з Ляхів не підняв голови, щоб глянути на Кривоніса, і мовчки стояли перед отаманом.

— Чого-ж так замислились, чого зажурились?... Подивіть ся лишень на своїх родаків, — казав Кривоніс, показуючи на мучеників: — бачите, який ми їм бенкет завдали?... Нехай би оттак глянули на їх і ваші круленята та патели, побачили-б вони, іроди, що народились... Не хотіли гемоні мати нас за братів, нехай же теперички мають нас за ворогів. Може ви думаєте, що тільки ваш кровопийця князь Єремія вміє мордовати людей? Я його самого навчу ще краще катувати: у його наші сіроми сидять на палях тільки по три дні, а у мене і більше тижня!... Та пострівайте, ми й до його доберемось, не мине він моїх рук, по каплі виточу з його диявольську кров, живого з'їдять черви!...

— Лжеш, хлоп, схизматик, — сьміло одказав Лях у блакитному кунтуші: — не народив ся ще той чоловік, щоб наложив руку на князя Єремію... Постригайте, не мине і трьох днів, як він сам перевишає вас неначе псів і розтикає ваші голови по перехрестях!... Не сьогодні — завтра прийде до князя з Волліні три тисячі кварцного війська... О, тоді!...

Кривоніс не стерпів такої відповіді. Мов вовк на ягницю, кинув ся він на Ляха і чим здужав, вдарив його по щоці. Лях мов неживий бебехнув ся об землю, з рота і носа потекла кров...

— Отамане, — гримнув Павлюга, — не чесно бити зв'язаного чоловіка!

— Не чесно і заступати ся за яропужих Ляхів! — загугнів Кривоніс, хижо озирнувшись.

— Не за Ляхів заступаюся, а за лицарську регулу!

— Бачу, про його вона не писана! — додав Барило.

— Нахаркати на ту регулу, котру запровадили у нас ті анахемські ляхи, що віддають Божі церкви жидам на оренду, зневажають присягою, що клялися на хресті і сьвятому евангелі!... Наша регула теперички — око за око, зуб за зуб, кров за кров, мука за муку!... Еге!...

Кривоніс одвернувшись до своїх вовгуранців і грізно додав: Як опам'ятає ся, зідрать з його шкуру; гладкий, буде чим курінь вкрити... Сих трьох на палі, а сього сучорлявого на крюк, він довше висіти-мєть.

Потім глянувши на тих, що були не зав'язані, спитав:

— А се що за люди?

— Се наші небораки, лакизи, що з панами їхали, — одказали вовгуранці!...

— Так приставайте-ж, хлопці, до сього отамана, — Кривоніс показав на Павлюгу, — і лущіть Ляхів; напийте ся на здоров'я тією помстою, як у спасівку насищають жадобу з холодного родника!...

— Спасибі тобі, отамане, за твою ласку, — одказали лакизи, вклонившись Кривонісу.

— А се що за вельможна пані з чортеням на руках? — запитав Кривоніс, глянувши на шляхтянку.

— Теж нечиста мати несла до Вишневецького, — загомоніли деякі з вовгуранців: — тамечки її чоловік жовнірує у князя Єремії.

— І мабуть мордує наших братів і висмоктує з їх остатню кров! — Кривоніс хижо скінув очима на дитинку. — Бач, яке маленьке, у пелюшках ще, а вже воно найстарше, бо ляцького роду, круденя собі, матері його сто чортів у живіт, а як виросте бісея, то й буде нас нівечить і пити нашу кров... бодай воно не діждало! — З остатнім словом Кривоніс вихопив з рук матері дитину і вдарив її головою об камінь. Череп розлетів ся на дрібні шматочки і забризкав кровю і мізком матір і тих козаків, що стояли наоколо... Шляхтянка скрикнула, підняла руки до неба і як нежива вдарила ся об землю. Усі з жахом одступили назад і хутко стряхували з себе шматки мізку і черепа, неначе огнені іскри, щоб вони не спалили одежі.

— Прив'яжіть лишень сучку до стовба, — прогугнів Кривоніс до своїх вовгуранців: — чим вигодовувати п'явку, щоб висмоктувала з нас кров, нехай годув комарів, поки сама з голоду не одубіє!...

— Ті і потягли небогу!...

— Що ти робиш, пане отамане, — загомоніли Барило, Павлюга і деякі з козаків: — побій ся Бога!...

— Ляхам своїм коханням розказуйте, а не мині! — гримнув Кривоніс, визвірившись. — Се-ж вони самі наварпили собі куліпу, нехай же теперички і тріскають, поки не луснуть!...

— Ходім звідси, хлопці, — озвав ся в юрбі Барило: — як бачите, нічого нам тутечки робити!... Мабуть і той змії, що колись у сніх печерах жив, не лютовав так, як сей котолуп лютує.

— Ходімо, ходімо, — гомоніли козаки рушаючи, — на одну-б його гілляку з Єремою!

Гнида зупинив ватагу.

— Постригайте, люди добрі, — казав він, — поки я поражусь з Кривонісом об могому ділі, може й вам доведеть ся вкинути розумне слово і дати пораду.

— Радь ся, радь ся, — загомоніли козаки, — тільки швидче, бо вже нам обридло дивити ся на сього ірода.

Гнида підійшов до Кривоніса і так почав:

— Старий Гуня доброго тобі здоров'я зичить, а Бубнівський протопоп Сьвіт посила своє благословеніє і наказує тобі, щоб ти був лицарем, а не катюгою!...

— Нехай він батькови своєму лисому наказує, — перехопив Кривоніс насупившись, — або своїм бурсакам, а не мині. Кажі, чого їм од мене треба?

— Старий Гуня і Сьвіт зібрали в Прилуччині чимале війська і наміряють ся поперти на князя Єрему; так отсе, бач, прислалі мене до тебе порадити ся, як би нам разом застукати іродового сина.

— Спасибі тобі за сю звістку!... Давно вже пора угамовати гаспиду!...

— Так кажі: як, коли і де нам зібратись?... Чи нам до тебе прийти, чи ти до нас пристанеш, чи може з обох боків його обійти?

Кривоніс на таке запитання не знав, що й казати, і стояв як телепень,*) чухаючи потилицю; далі надумавшись, прогугнів:

— Як Павлюга зібє до купи увесь той люд, що зібрав ся на острові, тоді вчинимо раду і дамо тобі відповідь... Чи чуєш, побратиме, що я кажу? — додав Кривоніс, озирнувшись до Павлюги.

— Чую, — одказав Павлюга.

— Так роби-ж, що треба, наwerbуй собі загін, нехай тобі Господь помагає, а як наwerbуєш, дай мині звістку!...

*) телепень — туман.

(Дальше буде).

КАЛЕНДАР.

СЕРПЕНЬ.

д.ст.	Дні	Руські свята
29	Четвер	Образа Госп.
30	П'ятн.	Мирона
31	Субота	Фльора, Лавра
1	Неділя	Вересень, Андрея
2	Понед.	Самуїла
3	Вівтор.	Тадєя
4	Середа	Агатоніка

НОВИНКИ.

Гайдамацтво польських св'ященників. Вночі з дня 23. на 24. липня забавлялося кілька українських академиків в Камінці струмиловій, співачучи пісні в міському городі. Около 12-ої години вночі поверталося домів 3 польських св'ященників з круголіній в „Соколі“ і зачали кидати на академиків камінням. Нападени, хочаби переконати ся, хто їм робить таку несподіванку, пустились за напасниками та догонили їх, причім не обійшло ся без метушні, серед якої потурбовано одного напасника. Щоб справи не виволікали на денне світло, полагоджено їй мирним способом. В той спосіб не дізнається ся світ про те, чим займаються ся польські св'ященники по ночах. „Słowo polskie“ певно вдарить цілою силою на „rozwydrzenie polskich hajdamaków w sutannie“.

Схизматичська агітація в останніх часах прибрала на Лемківщині грізні розміри. Платні агітатори під позором патріотизму їздять від села до села і заманюють людей до схизм та понижують віру батьківську. Часописи і брошури насилані з Росії і Америки, чортять і понижують єпископів, духовенство, нападають на папів римських, нападають на св. Отців церковних, а за те російську церкву виславляють під небеса і тим приготавляють ґрунт для ширення православ'я. Агітаторами православ'я є, на жаль, і католицькі св'ященники, як прим. о. Михайло Юрчакевич, парох в Чорній, пов. Горлицького на Лемківщині. Він так займав ся ревн ширенням православ'я, що перемисський єпископ Чехович мусів його засуспендувати.

Московські шпіїни і зрадники. Головний гершт московських шпіїнів в Галичині, Семен Бендасюк, той сам, що через його руки йшли рублі від російського правительства для галицьких кацапів, лишив ся в слідчій в'язниці, без — Колдри, подібного йому кацапського гершта, що сидів в криміналі, підозріли о шпіїнажу в хосен Росії. Суд випустив його із слідчої в'язниці за кавцією 8.000 корон. Колдра буде відповідати перед судом з вільної стопи. — Великий переполюх викликала серед москвофілів ревізія, переведена дня 29. липня у москвофільських діячів в Галичи, а то Льва Павловського, Остапа Крижановського, Андрія Масляка і Миколи Сеника. Москвофіли були упереджені про ревізію і попрятали все, що їх могло екомпромітувати. Все таки знайдено докази, що вони стояли в зносінах з Бендасюком.

Пожежа в Копичинцях. Вночі з 6. на 7. серпня повстав в Копичинцях в середмісті огонь. Згоріло 12 жидівських, середовічних рудер. Причина огню покищо незвісна. Огонь зьлокалізовано таки завдяки розпучливим заходам самих пошкоджених та загрожених. Ні один дім не був обезпечений в „Дністрі“.

Відзначене „Дністра“. На міжнародній протипожарній виставі в Петербурзі міністерство торгівлі і про-

мислу признало українському товариству асекураційному „Дністер“ у Львові бронзову медаль за успішний розвій операцій товариства. Як бачимо, наше товариство „Дністер“ знайшло признанє на міжнародній виставі у справдішних Москалів, тільки не може знайти признаня у галицьких неморослих „москалів“, що всіма силами агітують проти „Дністра“.

Страх перед українством в Росії. Міністерство внутрішніх справ поручило губернаторам українських губерній зібрати й подати міністерству відомости про число всіх біблїотек з українськими книжками, про українські народні часописи, про громадські просвітні, кооперативні й інші організації, в яких головною мовою є мова українська.

Австрійські зрадники. В Чернівцях розв'язала поліція кацапське студ. тов. „Орель“. Причиною розв'язання було переступленє зачеркненої статуту діяльності і тому — як каже дальший мотив зарядженя властий — що товариство не відповідало законним услів'ям свого єствования. На зборах сего товариства закінчив один з членів свою промову такими словами: „За Росію і її ідею“.

Темнота селян. Добровільне т-во пожарне в Будах на Київщині виїхало оноді вночі на ратунок до сусіднього села Глеваха. Селяни Глевахи прийняли пожарників ворожо і спинали ратунок. Так само нерозумно поступила сільська старшина, яка відмовила пожарникам всякої помочи. Пожарне т-во внесло з того приводу жалобу до київської губ. земської управи. Такого темного села як Глевахи, без сумніву вже нема в Галичині.

Страшна копальняна катастрофа. В Бохум, головнім центрі надренського промислового ревіру, лущила ся страшна копальняна катастрофа спричинена вибухом газів. Жертвою її впало близько пів тисячки робітників, головню Поляків, котрих тутки в характері копальняних робітників працює дуже багато. На першу вістку про катастрофу все, що жило, пішло на поміч. Розмірів катастрофи не можна очевидно зміркувати. Досі видобуто з копальні 126 вбитих робітників, 2 тяжко, а 22 легко ранених. Міністер торгівлі і старший президент Вестфалії приїхали сюди на припорученє цісаря та висловили іменем цісаря співчутє зарядови копальні з приводу страшної катастрофи. Стверджено, що експлозія відбула ся рівночасно в двох місцях. Кілька дрібних пожеж зараз погашено. Ратункова акція йде піняво.

Нешасливі пригоди і катастрофи. З Великого Вараждиня доносять про нешасливий випадок в тамошній винниці. Іменно підчас стріляня до хмар в цілі відвернення бурі, один винар доторкнув ся горючим папіросом мішка, в яким находило ся 30 клґр. порошу, в наслідок чого наступив вибух. Властитель винниці і 4 дівчата смертельно покалічені. Дві дівчини небавом померли. — В однім селі недалеко Варшави завалив ся поміст нового нескінченного будинка, а розвалини присипали 19 дівчат і 4 хлопців. — В Магдебурзі на Старій Лабі зачипив човен, у яким сиділо молоде товариство, на дротяну ливну недалеко корабля і перевернув ся. Двоє дівчат і один молодець утонули. — З Києва доносять, що підчас обертання корабля філії спричинені рухом корабля перевернули моторовий човен. 13 осіб утонуло. — Коло рога св. Магдалини ударив ся корабель „Empress of Britannia“, котрий належить до підприємства залізничі „Pa-

cific“ з англійським кораблем „Hervetia“. Сей останній пішов на дно. Залогу виворотовано.

Розводи в Європі. Що до числа супружних розводів стоять європейські держави в отсій черзі: На 100.000 осіб припадає розводів: в Швейцарії 43, у Франції 33, в Данії 27, в Прусах 21, в Англії 17, в Норвегії 15, в Голандії і в Бельгії по 14, в Баварії 13, в Швеції 10, в Австрії 8, а в Фінляндії 6. Як з сего видно, в некатолицьких краях є число розводів більше, ніж в католицьких. До збільшеня числа розводів в Швейцарії причинило ся ухваленє закона, що улекшує розводи.

Заговор російських моряків. В Петербурзі зачала ся в сих днях перед воєнним судом велика розправа проти 67 моряків балтійської фльоти, обжалованих о участь в революційнім заговорі. На панцирнику „Двина“ зав'язала ся в 1910. р. організація, яка наміряла приготувати ворохобню всеї балтійської фльоти. Філії сеї організації потворили ся по всіх панцирниках і кружляках. Акт обжалованя каже, що ворохобню зорганізували соціалісти, а вибух мав наступити в 1912, або 1913 р. Заговорники наміряли поубивати офіцерів, заволодіти кораблями та арсеналом в Кронштаді, а відтак ударити на Петербург, збомбардувати його і завести військову диктатуру. Розправа відбуває ся при замкнених дверях і потриває кілька тижнів.

Дивна пригода. У Миколаєві в Росії сими днями зроблено цікаву операцію одній жінці, що три роки ходила вагітною. Дитина зовсім закам'їла й нежива, а жінка по операції почувала себе цілком добре. Серед місцевих лікарів ся незвичайна подія викликала велике зацікавленє.

Щасливий робітник. Головна виграна державної австрійської лотерії в тягненню лосьів дня 4. липня с. р. в сумі 200.000 корон припала робітникови Цуфальови в Прішельці коло Ігнави. Цуфаль купив лось в одній трафіці. Трафікантці обіцяв 200 корон нагороди. Коли щасливого робітника запитали, що буде робити з тими грішми, відповів, що гроші дасть до шадниці і буде працювати дальше.

З життя розбишаки. Російський письменник Беренштам подав в „Рєці“ цікаву характеристику казочного кавказького розбишаки Зелімхана, котрий від ряду літ скриває ся щасливо перед російським військом. Зелімхан — пише Беренштам — уходить за казочного героя не лише у населеня Кавказу, але і у російської інтелігенції, а навіть війська і поліції. Як примір зручності в вихоплюванню в найтруднішого положення і зухвалости подає такий факт: Було се на

одній малій стації на Кавказі. До поїзда спішить старенький православний духовний з тяжкою валізою в руці. Двигає сам, бо на такий малій стації нема обслуги. Начальник стації побачивши старенького батюшку, хотів услужити йому і занести валізу до воза. Батюшка відпрошував ся і не віддав валізи начальникови, лише поблагословив його і дав ся поділувати в руку. Під ту пору був на стації також військовий начальник. Приїхав сюди, щоби зібрати деякі вісти про Зелім-хана і оголосити нагороду за його зловленє. Побачив всїдаючого вже до залізничного воза старенького батюшку, підійшов до него і жертвував йому свою услугу. — „Ну, неса, мій сину“ — відповів батюшка і віддав валізу. Офіцер заніс валізу до воза, а відходячи поцілував руку старця. На другий день одержав військовий начальник лист: „Слухай, начальнику, шукаєш мене і розголошуєш нагороду. Знай, що валіза, котру ти ніс вчєра, була наповнена кулями і одна з них поцілить тебе скорше, ніж мене найдеш. — Зелім-хан“.

Страшна пожежа степу. З настанєм горячого літа починають ся в Росії пожежі степів. Сього року ізза страшної посухи вони повторюють ся дуже часто. Одна мабуть із доси найстрашніших пожеж степу навістила губернію Тургай, Ранним ранком показали ся нечаяно на степу великанські хмари диму, що вказували на страшну пожежу. Тому, що огонь на висохлій траві дуже скоро ширить ся селяни мусили чим скорше ратувати власне житє, не думаючи вже про майно. При сильнім вихрі обняв огонь небавом сто квадратних верст. Огняні філії, високі на яких три метри, гнали шаленою скоростью в напрямі вихру. У воздуші літали огняні спілки перетяг жару був такий сильний, що уносив цілі дернюки, горіюче гіле і ин. 6 метрів у гору та кидав ними сорок метрів далеко. Людям і звірятам було тяжко ратувати ся. Найчастіше перешкоджував їм дим і полумінє, що виходили з сього горючого моря. Жінки та діти падали знесилені на землю. Їх тягнули на силу люди, щоби ратувати від неминучої загибелі. Та все те було би на ні що не здало ся, якби на щастє не добились ся до недалекого озера. Всі вони схоронили ся до нього, як найглибше могли. Тут стояли сотки людей окружені вколо поломіню, яка безсила кружляла й шипіла над берегом озера. Богато мешканців степових сіл завчасу спалили великі площі тай тут схоронили своє майно. Вкінци впав великий дощ і він придушив степову пожежу. Та згинуло й попекло ся багато людей. В селі Карпінівка згоріло 5, в авлі Тагліново 3 людей. Крім того згоріло багато худоби.

ДІМ АГРОХОВСКИЙ І СП БАНКОВИЙ

наслідник **Л. В. ШВЕНН** властитель

ОЩАДНІСТЬ се відстава багатства. Не скупість веде до маєтк, а розумне складанє грошей в чеснім, поважнім банку, який дає гаранцію і виплачує процент від зложених грошей.

ВИСЛАЄМО ГРОШІ з порукою, що адресати одержать їх протягом 10 днів. Телеграфічною дорогою за 24 годив. Виміна грошей по найдовшим курсі.

ШИФЕРТИ до і з Старого краю на всі найліпші і найпешніші корабельні лінії по компанійних цінах.

КАНЦЕЛЯРІЯ НОТАРІАЛЬНА влагоджує всякі документи австрійські, російські і німецькі, які потверджує кошуль, таж що суть важні в краю.

Навсія зложена в касі орядовій в сумі **100.000,00 Доларя**

У власнім імаху: 292-294 Bedford Ave. прі Grand Str. Brooklyn, N.Y., і III-115 East 7th Street, New York, N.Y.

ПЕРЕДКОНВЕНЦІЙНІ УВАГИ І ПРОЕКТИ.

(Продовжене з стор. 2-ої).

51.

За тих кілька тижнів вже пересипалась маса проєктів на шпальтах нашого органу „Свободи“.

До тих всіх проєктів бракує додалиш одно питання: Чи ті всі проєкти, над котрими не один собі мотав голову, позістануть і на дальше на папері? Чи переминять в діло і првне суть пожадану користь не тільки для організації Р. Н. С. але і для цілого загалу Русь-України на американській землі.

Если так, то і я від себе додаю пару слів, над котрими так само повинні застановитись а іменно в справі напряду нашого органу „Свободи“. Як раз під сю пору, коли кожний застановляється над різними проєктами, то не від річи булоб застановитись і над тим, в яким дусі і напрямі наш орган „Свобода“ повинен бути редагований.

Кожний гаразд знає, що в теперішнім переломовім часі через два послідні роки напрям нашої часописи зміняв ся пару разів. І як раз тепер заходить питання, чи напрям „Свободи“ як орган Р. Н. С. має прибирати все иншу краску що конвенції, чи повинен бути один і все той самий напрям одна ціль, одна мета?

Часопись „Свобода“ повинна мати один напрям і одну витачену дорогу раз на все, і повинна бути світлом правди і освіти всім Українцям в Спол. Державах, а не руководитись жадними особистими зяядами. „Свобода“ повинна бути висловом думок цілого загалу членів Р. Н. С., понеже на се є органом. Повинна мати на меті швидко і вірно інформоване читаючої публіки, а рівночасно подбати про розширене сіти кореспондентів так в Сполучених Державах, як і в Галичині, на Лемківщині, Угорщині, Росії, Бразилії, Канаді, словом усюди де лиш переживає наш народ. Часопись „Свобода“ повинна звертати пильну увагу на всі політичні, суспільні і економічні прояви нашого життя на американській землі, та не спускати з ока розвитку нашого письменства і штуки.

Цілею „Свободи“ повинно бути добро не тільки членів організації, але і цілого українського народу в Америці. А понеже другої так обширної часописи поза „Свободою“ не маємо якби заспокоювала поза організацією всякі потреби народні, тому не вистарчає, що „Свобода“ є нашою спільною власністю але вона мусить бути рівночасно зеркалом наших мислей, прагнень, життя. „Свобода“ повинна бути редагована через нас всіх, понеже редактор є за слаба людина, щоби міг сам нам все представити, так як є і повинно бути.

Дальше вважаю за відповідне щоби редактор часописи був вибраний і одобрений Конвенцією як і всі другі головні урядники Р. Н. С.

Вибраному і одобреному Конвенцією відвічальному редакторови, повинна Конвенція подати напрям редаговання часописи, щоби сей напрям був висловом волі цілого загалу; тогди такий відвічальний редактор буде знав, по котрій дорозі має йти і не буде оглядав ся на жадні одиниці та хотіяби і найвищих урядників, бо він не буде залежав від них, тільки від цілого загалу. Тим самим мине ся всіх непорозумінь. Відвічальний і головний редактор вибраний Конвенцією як і всі головні урядники Р. Н. С. повинен би зложити до каси Р. Н. С. бонд, на забезпечення, що если би своїм нерозсудним редагованям або яким

поступком наніс шкоду організації, Р. Н. С. на тім не потерпів.

Далі вважаю за найвідповідніше щоби головний і відвічальний редактор, котрий зістане вибраний на Конвенції другого радатора сам собі вибирав після свого уподобання і кого він буде уважав за найвідповіднішого, а не щоби урядники Р. Н. С. зіздились на засідання і вибирали другого редактора, та наносили непотрібні кошти організації.

Що до платні, то тільки Конвенція повинна ухвалити головному і відвічальному редакторови після його злібностей і праці: як також Конвенція повинна назначити платню для другого, спів редактора, котрого, як я згадав, повинен собі покликати сам головний відвічальний редактор.

Наприкінці верну ся ще раз до редаговання і дописий. Звичайно буває, що в тій або тій місцевості чи там плейзі скоїлась якась новина, котруб варта дати до відомости цілому загалови. Отже по моїй гадці члени не повинні зраджуватись тим, що не суть може бігли в письмі. Редакція є від сего, аби Ваші мисли, жадання і кривди подавала на папір в властивій і відповідній формі. Ви хотія своїми спрацьованими руками не вмієте ставити ладних букв і будувати ладних речень, але зато не один з Вас відчуває більше як як хто небудь.

Що Вас болить, Ваші мисли, Ваші погляди на різні справи, все те повинно ся відбито в Вашій газеті. А если будемо йти і шукати правди то знайдемо її.

Стефан Миланович,
Предс. Тов. „Сокіл“ в Джерси Сіті
і від. 170. Р. Н. С.

52.

Читаючи з увагою передконвенційні уваги і проєкти, зауважав я, що наші Союзовці дуже интересують ся нашою славною організацією. То і я, як член нашого Р. Н. С. хотів би докинути під розвагу п. Делегатів і Делегаткам пару точок. Ось вони:

1. Хотівши, щоби наша організація стала на рівні з другими організаціями, повинні пани Делегати добре застановити ся над проєктами з передконвенційних уваг. Нам не потрібно оплачувати двох секретарів в Р. Н. Союзі; один секретар може сповняти всі тоті обовязки зглядом Союзу, розуміє ся, за більшою пенсією, також, щоби міг собі сам помічника оплатити меншою оплатою, так щоби такий помічник не залежав від когось иншого, тільки від секретаря.

2. Так само, щоби і один редактор за більшою оплатою (пейдою) міг собі оплатити помічника; а менаджера цілком не потрібно, бо такий відвічальний редактор може його заступити.

3. Головного організатора цілком не потрібно, бо місцеві відділові організатори можуть організувати для добра Р. Н. Союзу тай для нашої слави тут в Америці.

4. „Свобода“ повинна бути починаючою, а не так як свого часу що була заповнена лайками. Церков і релігію, лишити на боці. В „Свободі“ не мають бути помішувані такі огидні річи, як були свого часу, бо такі, дописи спричиняють роздори в народі та упадок нашої славної організації. В „Свободі“ рівнож не повинно бути тільки адвертайзментів, що є до тепер, бо Клевландська 11-та Головна Конвенція не ухвалила побільшити об'єм „Свободи“ на адвертайзменти, тільки для добра членів Р. Н. С. і читачів „Свободи“.

5. Словенської „Свободи“ абсолют-но не треба бо то єсть ганьбою для

нас і нашого народа як тут в Америці так і в Старім Краю, що ми місто лізти до гори, ступаємо нисше і нисше. Так довше не повинно бути і зістати.

6. Що до зміни назви з Малих Росіян на Русинів Українців, я єсьм за тим, щоби вже раз положити кінець тим Росіянам; ми не є, не були і не будемо Росіянами. Що до коштів зміни чартеру і відзнак Р. Н. С. то на се суть гроші по банках з котрих можна покрити кошти зміни так щоби не наражувати членів Р. Н. С. на видатки.

7. Що до Конвенцій, то також прикро членам поносити такі великі кошти що два роки і тому я єсьм за тим, щоби вибирати уряд щонайменше на 3 роки; тим також зацадить ся пару соток або і тисяч доларів а з таких оцадностей від біди можнаби покрити кошти зміни чартеру і назви, з „Малих Росіян“, на Українців.

8. Нам не треба того славянського Еміграційного Дому якого членом є нап Р. Н. С. і платить пару соток доларів річно. Наші емігранти не мають з того дому найменшої користі. Отже тих 2 центи, котрі члени платять, можна обернути на якусь иншу річ, як пр. Фонд Шкільний в Галичині; оскільки більше тим підприємцям би ся наших Братів!

Тих пару точок мав я на гадці подати п. п. Делегатів і Делегаткам під розвагу. Радьте п. п. Делегати і Делегатки над розвоєм нашої славної організації, тої нашої твердині.

Онуфрій Будник,
член від. 108.

53.

Найважнішим питанням нашого життя і будучности народа се школа. Переглядаючи до тепер подані проєкти неможу ними чогось вдоволити ся. Так тяжкі до виконання, що мимоволі повстає думка, чи незакинути їх, а спробувати в якийсь инший спосіб ратувати наші діти а тим самим і нас самих від неминучої загибелі. Бесідуєчи з поважними людьми о потребі наших шкіл с. є. о потребі виховане собі інтелігенції як лосрів, лікарів, учителів і др. кожний дуже радо годив ся на сей проєкт. Іменно: Не ставити нам відразу великих шкіл — в найліпшій разі в силі ми лиш одну отримати на цілу велику Америку — але стараймо ся допомогти матеріяльно здібним дітям кінчити high school а опісля університет. Себуде омно-го ліпше і користнійше для нас, бо ані не буде нас так дорого коштувати і будемо в силі випродуковати більшу скількість інтелігенції. Бо аби з (будучої) бажаної „руської школи“ був пожиток то мусить ся в тій школі то само учити і такі самі професори учити, як в школах які суть по різних містах, т. є. по англійски і англійські учителі. А до тих шкіл може і тепер учащати наша молодіж а то тим лекше, що майже в кождім більшій містечку або плейзі суть high school, до котрих чи то пімо чи треном або карою легко доїхати. А причина, чому діти наших Русинів не користали до тепер з шкіл, се брак заохоти, нерозумінє користі із шкіл а кінди брак гроша.

Если сегорічна конвенція схоче зробити щось доброго для будучности нашого народа, то ліпшого не може зробити, если постарася той проєкт впровадити в житє. В тій цілі вибере осібний комітет шкільний із зголосивши ся сидячи по свідощтвах, вибере найздібніших і відповідно до їх потреб ухвалить ім поміч грошеву. Та-

кий ученик що півроку мусить заслати на руки комітету своє свідощтво а комітет відповідно до сего або продовжає або незаслуженому відмовляє за помогою. Що більше такий ученик може зложити „реверс“, що коли прийде до свого кусника хліба після своєї можности буде звертав назад до фонду шкільного. А щоби такі студенти отримували руським грошем не забули, чи они сини — чиїх батьків — та щоби колись був для нас пожиток з них, мусіли би додатково учити ся самі приватно своєї історії і літератури і що року перед комісією здати з того якийсь іспит. Маючи вже кількох або кількадесять укінчивших high school в місцях, де їм було найдогіднійше, писало би ся їх разом на університет до одного міста чи то New York, чи Boston, чи Baltimore і можна би тоді спровадити для них спеціально якогось професора з краю, котрий би викладав для них руську історію і літературу. І так подвійну ціль осягнули би. Користали з університету і своїм рідним духом скрипили би ся.

Подібно сей комітет запомагав би і учеників, котрі хотіли би кінчити business College т. є. платив би для них на книжки, за такси і т. д. А до таких business College ходити є дуже догідне і кожний може з них користати, бо для одних суть години науки в день, а для других вечерами.

Випровадивши в сей спосіб наших дітей на люди, можнато ді сміло забирати ся до будови власних шкіл, дебудуть вже учили наші кваліфіковані училі відповідно до жадань америк. права.

Фондом шкільним завідувавби Уряд Р. Н. С. а сей шкіль. комітет предкладав би і рішав, кого і в якій сумі треба спомогти.

Хоч так багато вже писало ся про зміни статутів, то помимо всего того ще за мало писало ся. Наші статуты потребують основної зміни. На дотеперішних конвенціях мало на се звертали уваги, бо так видко, що ті статуты роблені прихапцем, зложені так, що одні параграфи противорічать другим, суть неповні і неясні, оден розуміє їх так, другий инакше. А через то легко над'ужити параграфів. Для того вибраний статутый комітет повинен взяти ся зараз до праці і не чекати аж хтось на їх руки принесе вже готовий проєкт, але зійшовши ся разом перестудіювати добре параграф за параграфом і самим виступити із змінами статутів. На то чейже їх вибрало ся перед конвенцією, аби мали час до праці бо не добре відкладати аж до послідної хвилі на саму конвенцію, бо се як раз причиною, чому такі недостачі в статутах.

От приміром § 9. мало зрозуміти зле аж одинайцять (11) відділів. Сей параграф говорить: „відділ має право вислати на конвенцію за делегата такого члена, котрий мусить бути членом сего відділу і Р. Н. Союзу що найменше 6 місяців і мусить бути письменний“. Але сей параграф може хтось зле поняти, іменно може його хтось так зрозуміти, що до дня вибору т. є. коли відділ вибирає його а радше призначає його бути делегатом. мусить вже бути членом відділу і Р. Н. Союзу найменше 6 місяців. Если би так хто хотів розуміти сей параграф (§ 9), то тоді він мусів би звучати так: кожний відділ висилає (не пише вибирає бо між „вислати“ а „вибирати“ є велика різниця, ви-

(Продовжене на стор. 6-ій).

"SVOBODA" (LIBERTY)

THE RUTHENIAN WEEKLY

Published every Thursday at
83 Grand St., Jersey City, N. J.Published by
The Little Russian Nat'l Union
of America.

Established 1893.

ANTHONY CURKOWSKY, editor.

83 Grand St., Jersey City, N. J.

K. KIRCZOW, manager

83 Grand St., Jersey City, N. J.

Terms: Two dollars a year.

The largest circulation throughout the
United States, Canada and Europe.
The only advertising medium. Rates
furnished on application.Entered as second-class matter March
30, 1911, at the Post Office at Jersey
City, N. J., under the Act of March 3,
1879.**"С В О Б О Д А"**жасопись для руського народа в Амери-
ці і орган „Р. Н. Союзу“, виходить що
тижня в четвер і коштує:в Америці на 12 місяців \$2.00
до старого краю на 12 місяців ... \$2.50
в Америці на 6 місяців \$1.00

Оплатувати газету треба всегда з гори.

Адреса:

"SVOBODA"

83 Grand St., Jersey City, N. J.

Число телефону 498.

Дописи просить ся писати лишень
на одній стороні картки. Дописи, непри-
датні до друку, нищать ся, наколи з гори
не було зазначено, що жадає ся їх звороту
і не було залучено марок на зворот.**Передконвенційні уваги
і проекти.**

(Продовжене із стор. 5-ої).

силати можна вже тільки ви-
браного!) отже „кожний від. висилає
делегата на конвенцію, котрий мусить
бути членом від. Р. Н. С. що найменше
7 місяців, коли возьмемо на вигляд,
що більше як місяць наперед вибирає
ся делегата, бо тільки вже місяців
буде членом відділу Р. Н. Союзу з
днем конвенції т. є з днем, коли та-
кий чоловік став дійсним делегатом
конвенції. Бо з хвилиною, коли
відділ вибирає когось де-
легатом, він є ще не є прав-
дивим делегатом, лиш отри-
мує право стати ся делега-
том в будучности т. є. на
конвенції. Що більше такий ви-
браний відділом делегат може
брати участь і обиравати
на конвенції аж тоді, коли
верифікаційний іменований го-
ловним председателем на самім початку
конвенції по перегляненню можливих
протестів проти делегатів комітет, у-
знасть і оголосить їх прав-
ними або неправними, т. є.
важними або неважними,
як се § 24 вирізно а § 19 в часті
говорить. А коли § 9 не приписує
інакше, то мусимо його розуміти так,
що право іти на конвен-
цію як делегат має сей
член, котрий, хочби од-
ним днем, перед конвен-
цією скінчив шестий мі-
сяць, як є членом відді-
лу Р. Н. Союзу без огля-
ду на се, чи він в часі,
коли його вже вибрали
делегатом був вже пов-
них шість місяців чле-
ном відділу Р. Н. Сою-
за чи ні, бо о тім ні одним сло-
вом в статуті не згадує ся, (гляди
§ 286).

Щість відділів, віддайне повідомни-

ло гол. рек. секретаря на 30 днів пе-
ред конвенцією о виборі делегата. Я
не можу ніяк зрозуміти, чому аж 30
днів має лежати повноважність у гол.
секретаря? Думаю, що если би ли-
шень 15 днів лежала, то з того такий
самий був би хосен. Уважавим таке
повідомлене на 30 днів наперед за
корисне, наколи би головн. секретар
рекорд. оголошав їх сейчас в „Сво-
боді“, щоби делегати мали час межи
собою обирати ся чи то над зміною
статутів або над другою якоюсь спра-
вою корисною для Р. Н. Союзу, —
або щоби відділи, котрі не посилають
делегата, бо не мають такого відпо-
відного чоловіка між собою, а не хо-
тячи наражати Р. Н. Союз на кошта,
могли передати делегатови другого
якогось відділу своє заступництво,
або наколи би гол. Уряд потребував
спису делегатів на те, щоби міг ви-
старати ся для них о половину ціни
їзди просячи о се різні треніві ком-
панії; але наколи того всього не ро-
бить ся і ані до того всього сей
§ 19 не уповажляє, то думаю, що той
§ 19 є без всякого здорового зміслу.
Отже предлагаю, щоби сей параграф
19 змінити так, що кожний відділ має
найпізнійше 15 днів перед конвенцією
повідомити гол. секретаря о виборі
делегата.§ 14. каже так: „Головні урядники
мають право забирати голос на конвен-
ції у всіх дебатах, внесеннях, резолюці-
ях і дискусіях, але не мають права го-
лосувати над ними, лишень при вибо-
рах на урядників“. Думаю, коли можна
їм голосувати при виборі на урядників
то так само повинні голосувати і при
всіх внесеннях тикаючих ся справ Р. Н.
Союзу, з виїмкою, если є голошоване
над встум довіря його. Тоді кожний бу-
де бачив, що має сьмілих і певних се-
бе урядників. Отже вношу в тім напрямі
сей § змінити.В Р. Н. Союзі є також якийсь уряд
головн. лікаря, котрого іменує голов.
председатель (§ 262 нов. ст.) а обов'яз-
ком його є одобрити сьвідощтва місце-
вих лікарів (§ 263), котрих також іме-
нує або усуває гол. председатель (§§
264 і 268).Різно говорять про місцевих лікарів;
одні, що недбало оглядають, другі, що
зовсім нич лиш оком кинуть — а пла-
тити треба. Що так голов. лікаря як і
місцевих потреба доконче, кожний му-
сить признати, если пригадає собі по-
словицю: не все золото, що блищить ся
— не кожний чоловік здоров, що на око
добре виглядає. А ліпше є мати менше
число а здорових членів ніж назбирати
слабих, за котрих, не чекаючи на жадні
припадки нещасливі, треба складати
розмети. Ще до тепер розказують собі,
як то оден з наших перших сьвящени-
ків організовав до Р. Н. Союзу. Зайшов
раз до одного дому і став намовляти,
аби вписали ся до організації. Але лю-
ди не дуже були охочі приступити, одна-
лиш жєна на око здоровезна приступи-
ла до сьвященика і каже: впишіть мене,
бо вже до кількох хотіла я приступити,
але чомусь мене не хотіли прийняти.
Сьвященик поглянувши на ню, що ні-
чого собі жінка і записав. Та не мину-
ло і двох місяців, як она умерла, бо по-
казало ся, що мала в нутрі якусь хи-
бу, хоч на око виглядала собі здорова.
Отже лиш лікар може пізнати стан чо-
ловіка і охоронити організацію від
страху.Але дотеперішнє іменованє так гол.
лікаря як і місцевих через гол. предсе-
дателя є невідповідне. Проте вношу:
Головного Лікаря, котрий мусить бути
Русин-Українець, вибирає конвенція.
Голов. лікар (іменує) назначає і по-
тверджує місцевих лікарів, котрі мають
виповнені бланкети заслати впрост на
його руки. В той спосіб місцеві лікарі
знаючи, що мають над собою лікарськуконтролю, будуть совістнійше оглядали
нововступаючих до Р. Н. Союзу. Рівнож
дуже добре було би, наесли би вступаю-
чий платив враз із вступними і лікар-
ську належитість до нас Р. Н. Союзу
а чи то Гол. лікар чи Гол. Уряд випла-
чував би місцевих лікарів. Так має ся
річ по всіх асекураційних товариствах.Також §§ 87 і 90 нов. ст. про тро-
стисів треба раз упорядкувати і не бра-
ти їх хибно за тосамо що теперішних
гол. урядників, бо они можуть бути гол.
урядниками але не мусять бути ними;
як також головні урядники можуть бути
тростисами хоч разом не мусять бути.
о. Д. Хомян.

54.

В імени нашого Братства Ч. 104.
Р. Н. С. в Перт Амбой, подаємо про-
екти добре обдумані і обговорені ці-
лим нашим Братством.1) Розмет нехай остане як давній-
ше.2) Уряду менеджера особно платно-
го не потреба. Сей уряд може спов-
няти при своїй роботі оден зі стар-
ших складачів. Він працює яко скла-
дач, а коли хто прийде з роботою,
відбирає її і старас ся, аби була на-
лежито зроблена. Він і виплачує пер-
соналови платню. До такого занятя
найліпше надає ся фаховий чоловік.3) Уряд змінити; хто з панів уряд-
ників свої повинности виповняв со-
вістно сего затримати на дальше.4) Платню головним урядникам має
ухвалити Конвенція.5) Секретар має бути оден з по-
мічником, бо се буде танше і ліпша
робота, бо помічник буде залежати
від секретаря. А так оба секретарі
оден від другого незалежить.6) Так само редактор має бути
оден з такою платнею, аби тримав
собі помічника. Видавати газету має
так, аби не мішав ся до справ цер-
ковних; нехай пильнує справ Союзо-
вих.7) Ухваляємо, щоби „Свобода“ ні-
коли не уближала нашому Преосьв.
Владиці.8) Наше Братство жадає, аби на
Конвенції ухвалено перепросити Пре-
осьв. Владика і просити назад на по-
кровителя Союзу.9) Що до Духовного Управителя, то
підпираємо проєкт п. Ів. Ваверчака,
аби просити Преосьв. Владика о 3
кандидатів, а одного з них Конвенція
вибере на Дух. Управителя. Наше
Братство цілком не годить ся з тим
аби ми не мали свого Дух. Управите-
ля.10) Може декотрі хотілиб, аби не бу-
ло сьвящеників в уряді, але після
нашої гадки нам конче потреба і кіль-
кох сьвящеників, бо вони люди інте-
лігентні і учені і нам їх помочи не-
раз потреба. Тому такий що виступає
проти сего, нерозуміє справи і добра
Союзу. Тому предкладаємо, аби як
давнійше так і тепер був директором
сьвященик найближше замешкалий,
який мавби надзір безплатно над ці-
лою друкарнею.11) Ухваляєм, аби діточий Союз
зорганізувати як в „Соединенію“, то
є аби мав свої відділи.12) Головний організатор має бути
як давнійше.13) Конвенція має бути ще якийсь
час що 2 роки, бо ще не стоїмо на
своїм місці.14) Слідуючу Конвенцію просимо
ухвалити до Перт Амбою.15) Селиби котрий з панів делега-
тів зачав робити заколот, ухваляємо,
аби такого зараз вишмарити чи там
випросити за згодою більшости голо-
сів за двері.В імени Братства Сьв. О. Николая
Ч. 104. Р. Н. С. в Перт Амбой.Николай Ваверчак, преде.
Вузьма Шкурат, секр.
Роман Сидор, кас.

55.

Наша організація Р. Н. С., котра в
теперішній хвилі є майже першою ор-
ганізацією на цілій Україні Руси, —
існує вже 18 літ. В часі свого 18-літ-
ного існування, наші Р. Н. С. випрова-
див тисячі братів в дорогу вічного від-
починку, тисячам вдовиць та всілякого
рода калік подав руку помочи; ба й те-
пер висше 14.000 братів Союзовців в
часі потреби очекати муть милости.Всі ті діла є великої ваги, та кошту-
вали вони не мало труду, не мало праці,
а ще більше гроша, а навіть колись не
колись й неприємности. Все то пере-
терпіли наші Союзовці і їх провідники,
ба навіть й хоробро. Честь і слава їм!Однак все те було й є лиш кормом
матеріальним, кормом тілесним, що до
дальшого існування нашої орг. Р. Н. С.
цілком не вистарчає; а хотий би се ма-
ло нас Союзовців й задоволити, то на-
ша орг. Р. Н. С., щоби показати дорогу
цілому українському народови на землі
Вашінгтона, повинна постаратись о
корм душі, а тим є власне „Просьвіта“.
Братя Союзовці знаєте дуже добре, що
вже послідня пора взятись до науки, до
просьвіти, бо колиб прийшлося нашій
орг. Р. Н. С. здати „рахунок совісті“ з
праці на полі просьвітнім, то вислід
бувби так маленький як „зеро“.Тому урядники відділу 179 Р. Н. С.
в Ст. Люіс, Мо. в імени цілого Товари-
ства ім. Богдана Хмельницького про-
сять, щоб ся найближша Конвенція да-
ла початок праці на полі просьвітнім.Початком тим повинно бути основа-
не фонду „Українських шкіл в Амери-
ці“ по 10 ц. від кожного Союзовця на
місце фонду Народного і фонду Емігра-
ційного. Тим фондом а притім всілякими
побічними жертвами Р. Н. С. повинен
основати десь Семинар Учительський,
а колиб мале число учителів було уже
готове до праці, тогди сьміло взятись до
організації „Народн. українських шкіл“
по місцевостях де є відділи Р. Н. С. От-
же ви Панове делегати впровадьте се
величезне колесо в рух, а загал не по-
жалує праці до сего діла, а навіть й
гроша, коли сего буде вимагала потреба.
Лини до праці братя Союзовці, випа-
люйте цеглу на Український семинар у-
чительський, з котрого виходити муть
люди, які будуть впоювати у серця ва-
ших діточок правдиве зерно просьвіти.
Дальше закладайте школи, з котрих ва-
ші діточки виходити муть зрілі і сьвідомі
своїї народности.Дехто з наших Союзовців певно по-
гадає собі, що то все неможливе. Ні, ми
лиш почнім господарювати в нашій орг.
троха на меншу скалю як до тепер, а
ощадимо багато гроша.П. Шаршонь в однім з послідних
чис. „Свободи“ заявив, що й нашій ор-
ганізації Р. Н. С. є около 4.000 Слова-
ків й що їм треба видавати „Свободу“
по словенські. Ми, низше підписані Со-
юзовці, в імени висше згаданого Тowa-
риства, сему противні, бо наколи 4 ти-
сячі Українців належало до „Словен-
ської Єдноти“ й зажадали від неї для
себе часописи редактованої по руськи, то
певна буде відповідь: „Учте са по сло-
венську“. І навіть малиб рацію. Так са-
мо й у нас: словенської „Свободи“ не
потреба, позаяк наша орг. Р. Н. С. не є
ще міліонеркою, щоб була в силі вида-
вати всілякого рода часописи. По друге
нема чого боятись, щоб Союзовці Слова-
ки повідстунали, бо они добре зна-
ють, що у других організаціях також то-
го не узискають. Отже й ті гроші, які
видасте на словенську „Свободу“, вло-
жить до висше згаданого фонду, а колиб
пізнійше спромоглибсьмо ся на школи
й по словенських околицях, то не одна
словенська дитина малаб більший хо-
сен із школи, як ціла 4 тисячна горстка
Словаків із нивішньої „Свободи“.Дбаймо також й про „Рідні Школи“
у старому краю, але постараймось пер-
ше о свої, бо у старому краю наші бра-
тя Українці складають величезні подат-
ки, за які Рада Шкільна моглаб побу-
довати сотки таких шкіл й не оден, але
два або й три українські університети.
Там також лини рук до праці, а все бу-
де гаразд.Тих кілька слів було нашим сьвя-
тим обов'язком подати до загальної ві-
домости з желанєм найближшій Конвен-
ції як найкрасшого успіху.В. Пасічник преде.
Дм. Коштовський секр.
Василий Колодій кас.

56.

Конвенція зближаєсь. Проекти одні за другими сиплють ся. Читаючи проекти зауважив я між иншими проект відділу 38. власне до котрого і я належу. Заохотило се і мене обширніше дещо сю справу обговорити.

П. Делегати і п. Делегатки на XII-й Гол. Конвенції повинні добре застановитись над піднесенем Молодечого Союзу. Власне головна наша руська молодь остає в чужих руках, під опікою англійських асекурацій Пруденчя і Метрополітан. А чи багато наших Русинів знайдеться таких, щоб їх англійську полісу порозуміли? Певно що ні; може оден на сто. На випадок нещастя, як смерть забере дитину, доперва родичі пересвітчатуть ся, що инакше агент обіцяв а инакше заплатили. Отже щоб охоронитись від шпекулянтів XII-та Гол. Конвенція повинна так зреорганізувати М. Р. Н. С., щоб у ній можна асекурувати діти подібно як і у инших організаціях. Наш Молодечий Союз можна би піднести на вищий степень можливо на тій підставі, щоб діти від 5 до 16 літ життя за якоюсь оплатою діставали \$300.00 як посмертну допомогу. Зрештою се річ Конвенції над тим застановити ся.

Петро Шевчик,
член від. 38.

57.

Конвенція Р. Н. Союзу вже за плечима і з той нагоди появили ся в „Свободі“ многі проекти.

Также і я хочу по можности і свою неголку докинути до нашої народної твердині. Коли хочемо дійсно і свободно розвивати ся, тай щоби нашу організацію довести до належної могутости, то мусимо раз на все залишити релігійні сварки і роздори. І раз на все вичеркнути зі статутів Р. Н. Союзу всі параграфи релігійні. Р. Н. Союз був заложений як народна організація, аж доперва остатніми часами зачали малу-помалу впахати до нього і релігійні параграфи. На останній Конвенції вже до того дійшло що наші отці хотіли з нашої народної організації зробити церковну. Се було причиною, що великий Р. Н. Союз розпав ся. Проти релігійної організації наша не сьміє виступати, противно, релігію поважати, але з другого боку не сьміє допустити до того, щоби народна справа через релігію терпіла і руйнувалась.

Релігія нехай буде в церкві, релігія нехай буде в серці кожного з нас, але через неї нехай не приходять до роздорів, сварок і братньої борби тай ненависти.

Вас Братя Делегати, просить ся, щоби сьте постарали ся ся то направити, що остатня Конвенція зіснула. Значить, щоби сьте Вашою братерською любовію і поведенем постарали ся тих Братів до нас притягнути, котрі перед двома роками від нас відстали, відділились, щоби оба Союзи зійшлись в один могучий Р. Н. Союз. Покажіть, що ми всі славні сини Неньки Русин-України, що ми не тільки потрафимо руйнувати, але що також потрафимо і будувати. Ану! До діла!

Назву Р. Н. Союзу не потреба змінити, бо тим наразить ся організацію на великі кошти, а ужитку жадного з того не буде. Лучше ті гроші дати на резервовий фонд. „Свобода“ латинськими буквами не треба видавати, бо шкода видатків; не робім з себе латинників; ми маємо свою власну азбуку, то нащо нам чужої. Не помагаймо свою волю і приналежність доплати, хотай тут на вільній чужій землі.

В „Свободі“ щоби не мали місця жадні релігійні справи ні за ні проти, а натомість щоби були поучаючі і просвічуючі статі, та історичні оповідання як і до тепер, значить, як і до того часу. Также не треба забути ще за одну дуже важну справу, а котру ще ніхто на жаль не порушив. Останній артикул і параграф говорить о розвязаню Р. Н. Союзу. Нащо той параграф в статутах, не знаю.

Таж чи ми на то Р. Н. Союз закладали і чи ми всі на то до него платимо, щоби мав бути розвязаний? Та до чого то такий параграф? Постарайте ся про се, щоб нашу організацію поставити на добрих фундаментах, а як сами будете твердо стояти, то в той час і сей параграф буде непотрібний. Тих кілька уваг даю під зрілу розвагу Вам, Братя Делегати. Подумайте, порадыте ся над ними, може на що придадуть ся. Система нехай остане та сама, значить розмет.

Мойсей Курилов,
член Р. Н. С. від. 106.

*

Примітка Реданції. Заінтересоване сегорічною Конвенцією Р. Н. Союзу є величезне, як ще може ніколи до сеї пори. Передовсім обявило ся се в тих численних проектах, якими по просту засипувано нашу часонисю. І хоть ми у кождім числі віддавали під проекти що найменше дві нові сторони — подужати усього матеріалу не були в силі. Лишило ся нам до сего послідного числа така скількість, що аби ніякого проекту не відкинути, остає нам одинокий вихід: подати лиш зміст кожного із них, що понисше і робимо.

58) Відділ 144 в Нью Йорку жадає основана сильного, непарушимого жезлізного фонду який має повстати зі злуки всіх дотеперішних, дрібних фондів, і зреорганізованя М. Р. Н. С.

59) Бр. сьв. о. Николая, від. 222 в Маганой Сіті, Па. рішучо протестує проти ввдження нової системи плачення. Дальше заявляє ся за Конвенцією що 3 роки і то все в стейті Пенсильвенія; знесеня уряду Головного організатора та остро виступає проти усіх проектів, що заявили ся за знесенем уряду Дух. Управителя.

60) Петро Закотинський, член 45. від. заявляє ся за зміною назви в англійській мові та за тим, аби Р. Н. Союз постарав ся о се, аби його члени брали ся охотнійше до просвіти. Підпирає проект п. Шарпона, щоби „Свободу“ розділити на 2 частини та рівнож жадає зреорганізованя М. Р. Н. С.

61) Мих. Павелюк, чл. 213 від. в Бейон Сіті, Н. Дж. заявляє ся за Конвенцією що 4 роки, установленем уряду одного секретаря, знесенем уряду головного організатора, оставленем системи плачення по старому та протестує проти надзвичайних винагород, які побирають різні комісії в часі Конвенції.

62) Петро Жентичка, сепр. 37-го від. в Чісголм, Місс. не радить тепер змінити назви та рівнож, і систему плачення оставити по старому. Жадає вибору Дух. Управителя такого, який перед кождим більшим церковним сьвятом писавби в часониси відповідні науки.

63) Ір. Шпур, сепр 91-го від. в Миксеракс, Па. передовсім жадає зміни англ. назви і підпирає гадку, що Р. Н. Союз мусить мати релігійну закраску. Дальше протестує проти знесеня уряду гол. організатора, заявляє ся за Конвенцією що 4 роки та за задержанем дотеперішної системи плачення.

64) Нин. Грундовський, член 223-го від. жадає безпроводочної зміни англійської назви, зміни § 180 статутів в тім напрямі, що коли член стратить 3 найважнійші пальці на руці, аби дістав таку саму допомогу, як і за утрату цілої руки.

65) Андр. Варіан з Сиранюз, Н. Й. прокладає, аби кождий член М. Р. Н. С. дійшовши до 15-го року життя ставав повним членом Р. Н. С. Кождй дитині, що належить до М. Р. Н. С. від 2-го до 10-го року життя, аби давати надгороду, пр. в сумі 25 дол.

66) Іван Чачко, чл. 121-го від. в Трентон, Н. Дж. не годить ся на зміну назви, жадає знесеня емігр. фонду, жадає вибору дух. управителя що є гр. кат. сьвященником з юрисдикцією від руського єпископа, задержаня уряду головного організатора, задержаня слов. „Свободи“ і побільшеня її обему і задержаня речинця Конвенції що 2 роки.

67) Від. 264, Бр. сьв. Ів. Хрест. в Джуліст, Ілл. заявляє ся за задержанем дотеперішної системи плачення та заведеня усіх урядових друків в мові укр. і словенській.

68) І. Корчинський, член і делегат від. 141 осьвідчає ся за задержанем ще на якийсь час дотеперішної назви в англ. мові, за вибором дотеперішного у-

ряду на ново, задержанем 2-ох секретарів, задержанем слов. „Свободи“, дотеперішної системи плачення. Членови, якому вмерла жена радить платити все го лиш 200 дол. за допомогу, але за то за страту ока, ноги, руки, або великого пальця на руці платити 400 дол. Гол. Конв. має відбувати ся що 3 роки. Кождй відділ, який має менше як 30 членів не має права посилати делегата на Конвенцію. Голов. організатор зовсім непотрібний. Школи перше тут закладати і про них дбати, а доперва в другій мірі про старий край думати.

69) Іван Ольховський з Дерри, Па. жадає знесеня емігр. фонду, виплачуваня за допомоги калікам з головної каси, задержаня дотеперішної системи плачення лиш за допомоги для каліків аби не платити з розмету лиш з головної каси.

70) Бр. сьв. Прор. Ілії, від. 28 з Маганой Плейн, Па. заявляє ся за задержанем англійської назви, знесенем лікарського сьвідомства для новоприступаючих, знесенем еміграційного фонду, задержанем уряду головного організатора побільшенем за допомоги за утрату ноги, руки або ока (найменше 400 дол.) та припинанем нових членів до Р. Н. Союзу протягом пару місяців в році без вступного.

71) Василь Патрило, предс. 206-го від. в Вунсбет, Р. Ай. рішучо домагає ся зміненя англійської назви.

3 поля політики.

Тема дня: фонди та вибори. На перегони під сю пару закидає одна партія другій: „Ви видали більшу суму грошей на переведенє своїх кандидатів, отже з вас більші — злодії“.

І на тім тлі послідними днями великого шуму наробило видруковане декількох приватних листів в тутешній „жовтій“ пресі, з яких виходить що в 1904-ім році „Standard Oil Co.“ видала 125.000 дол. на вибір Рузвелта. Факт сей потвердив і президент нафтового тросту, Арчболд перед комісією сенату. Арчболд заявив, що трост заплатив тих 125.000 до каси републиканської партії в тій надії, що коли ся партія дістане ся до керми держави, буде „порядно“ обходити ся з нафтовим тростом.

Коли се не називає ся перекупством, то тоді взагалі нема перекупства на сьвітї.

З того факту роблять тепер великий аргумент проти Рузвелта. Чи він про сих 125.000 знав що, се є справа його характеру. Але факт, що трости платять лідерам політичних партій є справа, яка повинна заінтересувати весь загал.

Горожани повинні тепер знати, котрим кінцем взяти мітлу у руки.

Евген Дебс, соціалістичний кандидат на президента оголосив недавно зідливу критику Рузвелтової партії. Після його гадки Рузвелт не сотворив нічого нового, тільки живцем витягнув з соціалістичної платформи декілька поступових ключів навіть не розуміючи їх. Навіть і зовнішні соціалістичні відзнаки наслідував, даючи новій партії червоний прапор.

Нова партія — говорить Дебс — містить у собі за багато суперечних економічних елементів а її платформа за дуже пригадує горох з калустою, аби її можна надати характер тревалої народної партії.

Знаменним є факт що до прогресивної конвенції: вона репрезентувала сотки тисячів людей, які ціле своє жите голосували на републиканський тикет і про яких ніхто не може сказати, аби вони і тепер мали охоту спроневерити ся своїй старій партії.

Ще не минуло року, як демократична партія обжаловувала Рузвелта, що він присвоїв собі її ключі. Днес те саме роблять соціалісти. Наш Тедди є се собі спритна людина, яка не вмючи народови дати сама щось оргінального, любить строїти ся в чуже пірс. Коли недописали йому максими демократів, почав пожитати у соціалістів. А коли і ті заведуть то тоді лишає ся ще хіба один анархізм.

З черги випадає нам занотувати ще одну подію з области теперішної передвиборчої борби. Іменно довго уже собі ломлено над тим головою, чийми голосами сподіє ся бути вибраним Г. Тафт. Він одержав свою номінацію при помочи нігрів з полудневих стейтів, які, без нараження свого життя, взагалі не сьміють голосувати. Вибірці північних стейтів, що причисляють ся до републиканської партії, підчас правиборів подавляючою більшостю заявили ся за Рузвелтом.

Тайну сю тепер відслонено. Головна квартира републиканської партії тепер оголосила, що при надходячих виборах буде голосувати 5 мільонів виборців пораз перший; з того числа припадає 3.650.000 на Американців, які власне тепер дійшли до жаданого для виборця правом віку та 1.350.000 на чужинців, що в послідних місяцях дістали горожанські папері і на жінок-виборців.

Сих п'ять мільонів новоупечених виборців зовсім певно віддадуть свої голоси на Тафта. Натуралізовані горожани з вдячності за гостинність, з якою їх прийнято у новій вітчизні, жінки знова за те, що дістали право голосу в деяких стейтах. І тими 5 мільонами нових голосів думає Тафт побідити усіх своїх противників.

Запрошенє.

УКРАЇНЬСЬКА ГРОМАДА В ФІЛЯДЕЛЬФІІ, ПА.
уряджує

ПРОГУЛЬКУ — ПІКНІК

в понеділок, дня 2-го вересня с. р. (Лейбор Дей)
на руській фармі при руськім цвинтарі в Факс Чейз.
ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, ПА.

На сій прогульці будуть різного рода забави народні старокраєві і американські.

Околиця чудова; ліс, потік, сад і т. д.

Непогода не перешкодить, позаяк там суть будинки де можна бавити ся вигідно.

Перекуска буде вибірна.

Кару брати на 5-ій улиці з написом „Fox Chase“ і їхати до кінця сеї лінії а звідтам комітетові спроводять на фарму.

Женщини з дітьми будуть могли їхати возом від кари на місце і на відворот, хотай то лишень около 15 минут ходу.

Вступ на фарму і за гардеробу платити не буде.

ЗАБАВА ВІД 8-ОЇ ГОДИНИ З РАНЯ ДО 7-ОЇ ВЕЧЕРОМ.

В надії, що Чесні філядельфійські Русини використають сю першу не коштовну а вповні задовольяючу нагоду — і ласкаво придуть як найчисленнійше, а певно не пожалують.

З поважанем

КОМІТЕТ.

Р. С. Тим що йдуть на забави робити авантури, вступ строго заборонений.

За рідний край.

(Дальше).

V.

У неволі.

Покоронувавши ся король Карл, відбив у Англіїців кілька городів і нарешті зважив ся йти відбивати у ворогів найголовніше французьке місто Париж. У Парижу було дуже багато війська англійського та французького зрадницького. Те зрадницьке військо, дядько королів князь Бургундський привів до Англіїців, зрадивши свій рідний край. Його жовніри звали ся бургундці, бо та частина Франції, відкіля вони були, звала ся Бургундія. Дятого в Парижу була велика сила Англіїців та Бургундців. Там була і мати королева, що зрадила Францію і віддала свою дочку за англійського короля. Та хоча й багато війська в Парижу було, а всеж такі англійські та бургундські генерали боялись, щоб французький народ, що жив в Парижу, не повстав проти них та не віддав Парижа королеви Карлови. Щоб запобігти тому, вони пустили поголоску поміж нарід, що начеб король Карл із своєю чарівницею Жанною дуже гніває ся на Парижан за те, що вони не прогнали Англіїців і тепер запряг ся, що не зоставить ні одної людини живою і спалить весь Париж. Люди полякали ся і зважили ся з усеї сили боронити ся, щоб не попустити Парижа королеви Карлови.

А Жанна тимчасом хотіла помирити свого короля з князем Бургундським. Вона намовляла князя Бургундського покинути ворогів і пристати до короля. Жаннині листи були такі щирі, що князеві Бургундському стало соромно, що він таке лихо зробив рідному краю. Він не знав тепер на яку дорогу ступити, але всеж таки позістав ся з Англіїцями.

Як підійшло Карлове військо під Париж і почало його відбивати від ворогів, то Жанна й тут була поперед усіх. Стріли ворожі й каміня сипались довкруги неї, а вона не зважала на те, і все підбадьорувала військо. Та не легко було взяти Париж, бо дуже міцні мури та глибокі рови були довкруги него, і завзято боронили ся Англіїці та Бургундці. Жанна бачила що Французам дуже тяжко бо вже більше як п'ять сотень їх було ранених, та надія всеж таки не покидала її, і вона все стояла попереду. Аж тут ворожа стріла пробилася її кулешу. Вона впала. Лицарі прибігли щоб винести її на безпечніше місце. Та вона не хотіла і, немогучи сидіти на коні, лежучи, мучачи ся з болю, не покидала накликувати жовнів до бою. Кулі з ружниць та гармат так і сипались довкруги неї. Лицарі благали, щоб вона дозволила себе винести геть, але вона не хотіла. Нарешті її силоміць внесено звідти.

Настала ніч. Французи відійшли від Парижа, не здобувши його. Обвинувачували Жанну, що так стало ся. Тих генералів, що над військом начальникували, не обвинувачували, а на Жанну звернули всю провину, хоч вона й стояла поперед усіх, не жаліючи свого життя молодого, і до останньої хвилини, хоч і поранена була, а все закликала військо до бою. І король став не такий прихильний до Жанни, як перше.

Жанна не хотіла більше воювати, бо вона й передше казала, що своєю діло вона вже зробила, довівши короля до Реймсу. Тепер вона скинула свою зброю. Але король та лицарі знов почали просити, щоб вона воювала і таки вблагали і вона згодилася.

Після нещасливого бою під Парижем, король Карл на якийсь час замирив ся з Англіїцями, щоб упорядкувати своє військо. А військо засмутилось і почало розходити ся, бо не було кому підбадьорувати його, підняти пониклого духа, не було коло нього Жанни. Вона пішла з князем Алянсонським у друге місто помагати йому відбивати свою землю від Англіїців. А король Карл не дуже смутив ся: він усе зиму прогуляв, пробенкетував в місті Буржі. Байдуже йому було про Францію, про те горе, яке терпів нещасний французький народ. А бідна дівчина Жанна і досі ще мабуть надіялась на него.

По весні 1430 року, як скінчила ся згода з Англіїцями, Жанна прийшла до короля. Вона знова підбадьорила військо і Французи з нею кілька разів подужали ворогів. Тоді Англіїці та Бургундці знов почали казати, що вона відьма, що їй помагає нечиста сила. А Жанна своє життя рала була віддати за рідний край, вона й досі не убила ні одної людини, не пролила ні краплі крови, хоч й вела до бою військо.

Жанна дійшла до міста Компьєна. Англіїці та Бургундці облягли Компьєн так, як колись Орлеан. Жанна з військом вийшла проти них і почав ся страшний бій. Били ся цілий день. То наче Французи подужують, то знов Англіїці женуть їх. Нарешті вже під вечер Французи не встояли і повернули навітки до міста. З міста відчинили їм ворота і перекинули місток через рів, що йшов наоколо міста. Увесь бо город був обмурований стіною та обкопаний ровом. Через той рів не можна було перейти. Проти воріт мійських був через рів такий міст, що піднімав ся і спускав ся: як треба було кому перейти або перейти, то міст спускають через рів, а потім знову піднімають його в гору до воріт — от і знову не можна перейти. Жанна зостала ся позаді усіх, найближше до Англіїців, щоб обороняти військо. Коло неї скупили ся найширші і нажзавятіші французькі воїни. Вони не пускали Англіїців добивати тих, що утікали в місто. Та Англіїці не дуже й дбали про тих. Вони тепер думали про те, як би то взяти Жанну в неволю, бо були певні, що без Жанни Французи не зможуть дати їм відсічі.

Як уже все військо увійшло в місто, то й ті салдати, що були коло Жанни побігли через міст. Жанна і тепер була позаду. І тільки останній воїк увійшов у місто, тай в мить ока піднято міст, зачинено ворота і Жанна зостала ся сама з ворогами. Бургундці стягли її з коня. Вона підвелася і почала обороняти ся, та не в силі була що небудь зробити. Її взяв в полон один Бургундець і віддав своїй генералові. Се було 25. мая 1430 р.

Англіїці та Бургундці як узали Жанну в неволю, то так раділи, немов би уже цілу Францію завоювали. Скрізь по тих містах де вони були, дзвонено в дзвони та відправлявано молебні. А французький народ тяжко зажурился за Жанною. Почали люди нишком казати, що Жанну зраджено, що її умисно не пущено у місто а віддано ворогам на поталу. І хто знає, може се і правда була? Може кому заздрісно стало, що проста селянка зажила такої великої слави, а великі пани-генерали самі без неї нічого не могли зробити.

Англіїці вимагали, щоб князь бургундський звелів своєму генералові віддати їм Жанну. Однак той генерал не хотів віддати її дурно. І Англіїці дали йому за Жанну десять тисяч лірів, а тому офіцерові що взяв Жанну в неволю, обіцяли давати що ро-

ку по 300 лірів. Жанна вже місяць була в неволі, і тоді її віддали Англіїцям.

Князь англійський, що порядкував у Франції, лютий був на Жанну, але не звелів її зараз убивати. Йому захотілось конче довести, що вона відьма, що їй помагає подужувати ворогів діявол. Бо коли думати муть що її Бог помагає, то значить Англіїці не поправді роблять, що Францію воюють, і повинні кинути се діло. А князь англійський не хотів його кидати, а наважив ся Францію таки повоювати. І він звелів посадити Жанну до тюрми і почати суд.

IV.

Мучениця.

Бідна Жанна дуже сумувала, сидючи в тюрмі. І жаль було її свого життя молодого, бо знала, що не помилють її Англіїці, і думка про рідний край не покидала її. Її все уявляло ся, що Англіїці все побивають Французів, що у Франції тепер кров тече річками. І вона думала: „Як би я була на волі, не було би так“.

Вона на крилах злетілаб до своїх помагати, та замки не пускали. І ось одного разу думки про руйну в рідному краю так опанували її, що наважилася вона втікнути і скочила з вікна. А вікно те було 25 аршин високо від землі, і як Жанна скочила, то мало не убила ся. Її піднято на пів мертво і після того вона довго не здужала. За те, що хотіла втекти, Жанні закуто ноги й руки у кайдани і перевезено до другої, ще страшнішої тюрми, до міста Руану.

А тим часом, хоч Жанна й сиділа в тюрмі, та її ім'я робило за неї її діло. Народ французький, зубожілий, знислений війнами, що нищили його мало не сто років, тепер немов ожив. Десять узяла ся в його сила й відвага! Звідусіль ішли люди до короля Карла і приставали до війська, щоб воювати з Англіїцями і визволити Жанну. Згадка про Жанну надала Французам такої відваги, що вони скрізь подужували Англіїців і вигонили їх із своїх городів, що ті були позабарали. Князь бургундський з своїм військом уже покинув Англіїців, бо розбирав, що коли він pomoже Англіїцям повоювати Францію, то в куці з французькою землею вони заберуть і його землю. Він почав засилати до короля Карла листи, щоб помирити ся та гуртом вигонити Англіїців з рідного краю. Тепер Карлови почало щастити. Він вертав собі Францію. Тільки не своїми руками вертав він її, а Жанниними, бо за її слідом повстали тепер Французи. А він забув за неї й думати. За увесь час, поки Жанна була в Англіїців, він і пальцем не горюхнув щоб визволити її. Оттак оддячив могутний король дівчині за те, що не пожаліла вона свого життя, щоб визволити з неволі свій рідний край і вернула йому державу, ту, що сам він не спроміг би ся вернути. Він бо сам мало про те дбав і який був ледяний спершу, такий і тепер зістав ся: піячив і жив вельми негоже, розпустно.

Англіїці лютували і їм хотілось помстити ся на Жанні за всі свої нещастя. Судили Жанну і англійські, і французькі попи та архиєрей-зрадники такі, що з Англіїцями накладали. Довго відбувало ся слідство про неї, багатьох людей допитувано, та ніхто не міг нічого поганого за неї сказати. Обвинувачували Жанну ні за що було, хіба за те тільки, що дуже свій край любила. Та дуже обурили ся на неї французькі попи та англійські пани і не хотіли її пустити живу. Усі папери про те, як Жанну суджено,

зостали ся цілі, і з їх видно, що судчі чинили всякі неправди, щоб обвинуватити її. Поїхали були в село Домремі, де Жанна народила ся, розпитувати за неї, алеж там тільки хвалебно Жанну та плакано за нею. Тоді знайшли якогось ченця, на прізвище Луазлера, що звав себе Жанниним земляком. Його посажено в тюрму до Жанни начеб то за те, що він дуже прихильний до короля Карла. Судді сподівались, що Жанна, розмовляючи з земляком, накаже йому про Англіїців та про себе такого, що потім по тих словах можна було обвинуватити її. Архиєрей та один англійський пан з двома писарями сиділи за тоненькою стіною та й підслухували, а писарям звелено було записувати, що Жанна казатиме. Спершу писарі писали, а потім сором їм стало таке діло робити і вони не сходили. Та не багато здобули й з того підслухування. Тоді Луазлер умовив Жанну, щоб вона висповідалася у його і на сповіді радив їй, що казати Англіїцям; як Жанна казала так, як він радив, то сама обвинувачувала себе. Коли який свідок казав про Жанну що гарне, так на його нападали й лякали, що дуже каратимуть. А одна жінка назвала Жанну чесною дівчиною, — так ту жінку за те спалено живцем.

Нарешті року 1431 го у місяцю лютому Жанну у кайданах приведено на суд. Судив було більш як сто чоловік — Англіїців та Французів-зрадників. Між ними було багато попів, бо Жанну обвинувачувано, мов би то вона проти Бога щось там робила.

Зараз архиєрей сказав їй ласкавим голосом, начеб то й справді йому жалко було її. — Бач, які на тобі кайдани. А хто винен? Сама ти винна. Бо як би не втікала, то й не заковува-ноб тебе.

Потім Жанні прочитано, за що її судять. Перше казали, що вона, Жанна, зазнала ся з діяволом, щоб він поміг їй захити слави; він начеб то казав їй наперед що буде, і через те люди вірили їй. Друге казали, що вона обманювала людей і підбурювала їх проти Англіїців. Третє: дозволяла, щоб її шановано як св'яту. Четверте, що занехавши дівочий сором одяглась в чоловічу одіж і своїми руками пролила кров.

(Дальше буде).

Дня 2-го вересня (септембра) 1912 р. на Labor Day

о 9. год. рано вілшебська гр. католицька парохія галицьких Русинів ім. св. Ап. Петра і Павла буде обходити величаво торжество

ПОСВЯЧЕННЯ УГОЛЬНОГО КАМЕНЯ НОВОЇ ЦЕРКВИ

при cor. Chesnut i North River St.

Чину посвячення довершить наш Преосвященний Владика Кир Сотер при співучасті доколичного духовенства.

До Wilkes Barre, Pa. прибуде Преосв. Владика в понеділок рано о годині 9. на Laurel Line depot (кинйнал), а звіттам вирушать величавий похід через Public Square, N. Main, N. River St. до церкви при співучасті місцевих і доколичних брацтва та при звуках банди. Відтак відбуде ся торжество посвячення церкви і архиєрейська Служба Божя.

Щоби той день великого торжества нашої парохії звеличати, просимо, щоби так місцеві як і доколичні парохії і брацтва та товариства взяли ласкаво участь в день посвячення церкви. Брацтва звольте ласкаво прибути вже о 7½ рано коло церкви, щоби упорядковані вирушили походом на діло.

Масмо надію, що кожда парохія і брацтва з околиці не відмовлять нам своєї участі.

В імені парохії:

о. Мих. Кузів, Іван Завойський,
Вас. Зомчак, Филип Гудьня.

Український город у Львові.

Українці в Галичині можуть найскорше вибороти українському народови значне і повагу між иншими народами світа. Видимо се ясно, коли пригадаємо собі обставини, в яких живуть Українці в Росії, Америці а в Австрії.

Українці в Галичині працюють над своєю організацією, але нестас їм сил всі перешкоди побороти. Український нарід здобуде в Галичині силу, значне і повагу, коли буде мав сильну підставу в столиці краю, у Львові. Щоби мати сильну підставу, мусить тамки посідати свій власний ґрунт під народний город. В тім городі зможе шкільна і ремісничча молодіж скріпити своє тіло і свого духа руханкою і спортом, в тім городі можуть зійти ся ремісники і урядники, торговельники і зарібники, образовані і необразовані, старі і молоді. Зійдуть ся і зрозуміють, що всі належать до одного українського народу. Молодіж буде виховувати ся руханкою і спортом на нове покоління свідоме, здорове, енергічне і завзяте, а старші будуть лучили ся в одну громаду, що не цурає ся рідної мови.

Український город потрібний у Львові для цілого краю, для всіх Українців. Тут можуть відбувати ся українські здвиги „Соколів” і „Січий”, віча, вистави, ярмарки. Львів є тим містом, яке Українці повинні передовсім здобути, щоби організація цілого народу мала сильний осередок.

Товариство „Сокол-Батько” організує закупно такого городу. Оно поділило тоти площу, де в р. 1911 відбув ся перший краєвий здвиг „Соколів” і „Січий” на квадратні метри. Площа обнімає 22.771 метрів по 1 доларови (5 корон).

Товариство „Сокол-Батько” розсилає метри квадратні і просьби до Українців в Австрії, Німеччині і Росії а розсилає їх також до братів Українців в Америці (через нашу Редакцію). Хто лише дістане сими днями відозву „Сокола-Батька” приватним листом з нашої редакції, сей буде ласкав закупити хоть один метр квадратний землі під город для українського народу у Львові, на що дістане сейчас посвідку. Є се одноразовий даток на сю ціль. Вже більше на сю ціль не дамо, бо раз закуплений город не потребує вже ніякої дальшої помочи. Земля не згорить ані не поспує ся.

Хто лише закупить один метр, стає „Основателем” чи „Основательною українського городу у Львові”. Імя його буде вишечатане в часописах а також в „Книзі основателів українського городу у Львові”, яку „Сокол-Батько” випечатає на спомин будучим поколінням і на добрий примір, як слабі мають лучити ся, щоби зробити велике діло, як нитка до нитки дає сукману, цегла до цегли дає палату, а метр до метра дає площу.

Спішіть Братя з пересплюкою 1 доларя, щоби кождий з Вас закупив свою частку землі для українського народу у Львові і поміг здобути се місто для нас. Вже є закуплених 4.295 метрів а число всіх метрів городу виносить 22.621. Як знайде ся 22.621 Українців, що закуплять по 1 метрови, то площа стане наша. Се прецінь не є трудно. Свою лепту на закупно 1-го кв. метра шліть просто до нас. Хто не хоче купити метра сам, нехай спонукає инших щоби купили.

Реданція „Свободи”.

Михайло Угорчак, NEW YORK CITY,
500 E. 11-th St.
РУСЬКИЙ ХАРАКТЕРИЗАТОР,

споживає різні українські і инші костюми а представляє і характеризує по них самих. Замовлення приймає що найменше на 8 днів перед представленням.

Великий Баль

устроєє Братство сьв. Володимира від. 3 Р. Н. Союзу, в Олифант, Па. в понеділок. дня 2-го вересня с. р. (Labor Day).

ПОЧАТОК О 9-ій ГОД. РАНО.

На тім балю буде ся привинати нових членів без вступного а до Союзу після статутів.

Котрий член Братства сьв. Володимира не явить ся на той баль, заплатит 2 долари кари.

Ану Братя покажім, що наш Руський Нар. Союз росте і буде рости.

Комітет.

Allentown, Pa

Торжество благословення нашої греко-католицької церкви відбуде ся

в неділю, дня 22. септембра 1912.

Всіх оо. Духовних в околиці, як і Пов. Братства сердечно запрошуємо.

Служба Божа о год. 10 ій рано.

о. Нестор Дмитрів, предс,
Іван Собчак, секр,
Мих. Ярема, касієр.

Дякоучитель з добрим голосом, сповнит всі обовязки церковні, прийме від 1 вересня с. р. посаду. Адреса в адміністрації „Свободи”.

Бучерня і гросерня на продаж в Elizabeth, N. J.

Дуже поплатний бізнес, за котрий ручить ся. Купуючий може взяти також на пробу. Ціна дуже приступна. По близші інформації голоситись або писати:

М. Василик,
36 E. 7th St., New York, N. Y.

ПОЗІР!

ПОЗІР!

Кождий Русин повинен мати славу Літургію (сьв. Службу Богу) Східно, греко-католицького обряду в Англицькій мові, щоб в Америці він і його діти та пригелі могли на всякий час знати, яка вона є по англицьки. Прому набути отже

Літургію сьв. Іоанна Златоустого в церковно-славянським і англицьким языках, переведену через Др. Андрея І. Шапмана.
Ціна 25 ц.

P. J. KENELY & SONS
44 BARCLAY STREET, NEW YORK, N. Y.

НОРИСТАЙТЕ з НАГОДИ! КОНКУРЕНЦІЯ КОМПАНІЙ.

Поспішні пароходи.

Шифкарта \$22 до Європи.

Не платіть більше, як 22 дол. Защадте гроші і будете задоволені.

Особні кімнати для 4-ох людей, прекрасний харч, ванни і всі догідності. Дасмо безплатний нічліг в нашій домі, переславимо пакунки, стрічимо на дні, дістасмо паспорт від консуля, дасмо дарунок на дорогу. Приславте 2 долари задатку, або пишіть до нас, а переконаєте ся самі. — Стережіть ся перед агентами, що бачать ся подати своє імя. Звертайте ся до загально знаваного агента:

A. HERZ
73 West Street, New York City.

Як кому не стає грошей на проїзд до Європи, то можете їхати залізничним кількім доларів і роблячи на пароході кілька годин довго.

Я ЛІЧУ ЛЮДИЙ АБИ БУЛИ ВИЛІЧЕНІ.

Моя довголітня практика і знанє на Ваші услуги. Всі тайні недуги: утрата животности, занаманє крові, розширене, стисненє, утрата крові, висушенє, пропуніна, гемороїди, слабости нирок і міхура. Лічу тревало, по уміркованій ціні.

Порада даром. Прийдіть і огляньте анатомічний музей та зобачте чоловіка в здоров'ї і хоробі. Вступ вільний. Затайте, що я лічу людей аби були вилічені в далеко коротшім часі як хтонебудь инший.

Dr. WARD,
417 6th Ave., NEW YORK, N. Y.
(Близько 25-ї ули).

Години: від 9. до 8., в неділі від 10 до 2.

Повідомленє.

THE EUROPEAN COLONIZATION COMPANY,
441 Drexel Building, Philadelphia, Pa.

Отсим повідомляє ся, що Руська Колонія в West Millville розвиває ся дуже скоро, бо до того часу розподано перейшло 1000 акрів землі, а переважно позакупували самі Русини.

Тепер розпочали парцелювати кількасот акрів цілком близько при місті Millville. Та нова парцеляція лежить в середині меж двома „стрітами”: одна веде до міста Bridgeton, а друга до Carmel. Та, що веде до міста Bridgeton куреє нею „Стріткара” між Millville а Bridgeton, а та що веде до Carmel незадовго між Millville а Carmel буде так само іти „Стріткара”.

Ся земля є дуже добра а положенє чудове і гарне. Земля суха, рівна і дуже урожайна. Інтересовані приїжджайте, не відкладайте на завтра. Нині Вам добре сю землю оглянути і випробувати, бо в сусідстві Руської Колонії є сотки фарм, які управляють переважно Американці.

Ся земля є попарцельована по пять акрів, але хто годен, може купувати кілька хоче парцель. В тій парцелі одна 5-акрова фарма коштує \$376.00. Лише треба дати \$100.00 задатку, а решта на виплат, \$5.00 або \$10.00 місячно. Хто платить згори, дістає опуст 5 процент, і до того, протягом двох-трох тижнів дістане чистий „дід” „Guarantee Deed” або по нашому „Інтабуляція”.

Родимці! Чи не добра для Вас спосібність? Кождий з нас мріє щоби бути незалежним, не слухати фабричних трубів та гуків, або спускати ся в підземні майни. Як закупите в West Millville кавалок землі, то відчуєте що ушасливились себе і свою родину, бо всі житєві средства будете мали свої і не будете потребувати платити високі ренти. Не одні купуєте „лоти” і платите за них високу ціну, або кілька то з нас закупують фарми в пустинях, де нема ні міста ні фабрик. О тім вже писалисьмо що тут є міліонові міста, що тут є цивілізація, що тут що години трен іде з Philadelphia до Millville і з Millville до Philadelphia, а тикет коштує Вас лише \$1.32 в обі сторони.

Тоті що уже позакупували а перемудрують ся на свої фарми, Компанія обіцяє їм дати 5 акрів даром, де будуть могли побудувати Школу, Церков і инші інституції які громада буде потребувати.

Родимці! Спішіть, доки маєте добру нагоду. Прилучіть ся до тих близько 100 родин, котрі до тепер у нас закупили землю а побудуємо велике, багате і красне руське місто.

Можете приїжджати кожного дня і оглянуту сю землю, або пишіть по руськи з повним довірем.

В наших бюрі займають уряди Русини.

THE EUROPEAN COLONIZATION CO.,
441 Drexel Building, 5th & Chestnut Sts,
Philadelphia, Pa.

Вже вийшла нова, довго ожидаана книжка, а то **ВЕЛИКИЙ РУСЬКО-АНГЛІЙСКИЙ ТЛУМАЧ, п. з.:**

„ПРОВІДНИК” або практичний підручник до науки англицької мови в короткім часі без помочи учителя.

ПРОВІДНИК сей обнімає 320 сторін друку великого формату а містить: руську і англицьку писану і друковану азбуку, легку практичну граматіку, розговори на всякі случаи, гарний і повний англицько-руський і русько-англицький словар, поділ часу, міри, ваги, взори англицьких і руських листів і т. д. — Ціна Провідника \$1.50, в полотняній оправі з золотим витисном \$2.00. — Крім сего поручаємо нові книжки, які Руська Книгарня видала на днях своїм накладом або закупила: 1) 36 ривних церковних пісень під нотами 60 цит., 2) Чому попи не женять ся? 10 цит., 3) Чого учив Ісус Христос? 15 цит. — Пишіть за нашими Каталогами на адресу:

RUSKA KNYHARNIA, 850 Main Str., Winnipeg, Man., Canada.

23

Слухайте панове! Не дайте себе визискувати! Чи знаєте про те, що шифкарти подешевіли? Хто їде до краю, сей нехай не платять більше як 23 дол. за шифкарту! Тільки належить ся! Тільки ми беремо! Експресові пароходи! Пишіть тільки до нас! Довідаєте ся правду!!!

ДОЛЯРИ ШИФКАРТА ДО КРАЮ.

Особицкають! Домовна харч! Дасмо нічліг! Відставласмо пакунки! Вирабляємо вільний перелад через границю! Шукаємо за костюмерами аби їх задоволити а не визискувати! Переконайте ся! Шліть задатку 2.00 дол. або пишіть по інформації.

\$28 дол. ШИФКАРТА З КРАЮ ДО АМЕРИКИ \$28 дол.

AMERIKA EUROPE CO., 2 Carlisle Str., New York City. Число телефону 3459 Rector.

BULL DURHAM — ПЕРВОРЯДНИЙ ТЮТЮН.
Улюблений ґатунку через 52 літ.

52 літ заслуженої слави — се найліпша рекомендація тютюну „BULL DURHAM”. Про його якість свідчить і та обставина, що поплат за ним стоїть завжди на першій місці поміж усіми иншими родами всіяких тютюнів. В однім тільки мянущім репі розійшло ся „BULL DURHAM” тютюну 352 міліонів мішочків.

„BULL DURHAM” надає ся так добре до фаянок як і на папіроси. Продає ся в муслінових мішочках по 5 центів за штуку; з одного такого мішочка буде найменше 40 папіросів. За таку малу ціну дістаете найліпший, найчистіший тютюн, котрий своєю якістю перевищує всі инші ґатунки. Переконайте ся самі і скажіть, чи знайдете який инший тютюн, котрий смакував би Вам більше ніж сей славний „BULL DURHAM”

Правдивий

„BULL” DURHAM

ЄСТЬ ЗАГАЛЬНО УЖИВАНІМ ТЮТЮНОМ ДО ЛЮЛКИ І НА ЦИГАРЕТИ. МОЖЕТЕ СРКУТИТИ СОРОК ЦИГАРЕТОК З ТЮТЮНУ, НАХОДЯЧОГО СЯ В ОДНІМ 5-ЦЕНТОВІМ ПОЛОТНЯНИМ МІШОЧКУ. „БУЛ ДОРГЕМ” ТЮТЮН ДО КУРЕНЯ В ПОЛОТНЯНИМ МІШОЧКУ МОЖНА ДІСТАТИ УСЮДИ ЗА 5 ЦЕНТІВ.

D205

Пачка цигаретових паперців дає ся даром.

BLACKWELL'S DURHAM TOBACCO COMPANY
3100A OWNER BY
THE AMERICAN TOBACCO COMPANY.

ЦІНИ І ПРАВИЛА ОГолоШЕНЬ В „СВОБОДІ“.

1) ОГолоШЕННЯ БИЗНЕСОВІ, які йдуть довгий час (від 3 місяців до року) платять ся після спеціальної тарифи, яку інтересовані дістануть на жадане листовно.

1-о, 2-о або 3-и разові ОГолоШЕННЯ БИЗНЕСІВ по 3 цнт. від слова за кожний раз.

ДРІБНІ ОГолоШЕННЯ, як: мітинги брацтв і товариств належачих до Р. Н. Союзу поміщає ся безплатно один раз в рубриці „Рух в Відділах Р. Н. Союзу“.

ОГолоШЕННЯ ПРЕДСТАВЛЕНЬ ТЕАТРАЛЬНИХ І БАЛІВ по 2 центи від слова для брацтв і товариств належачих до Р. Н. Союзу, а для товариств неналежачих до Р. Н. Союзу по 4 центи від слова.

ПОШУКУВАНЕ ОСІБ І РОБОТИ по 2 центи від слова за найменше 10 слів.

КОНКУРСИ ПАРОХІЙ і інші по 3 центи від слова.

ПРОПОЗИЦІЇ ЖЕНИТЬБИ по 10 центів від слова за найменше 10 слів.

Одноразове оголошене адреси 25 цнт.

2) Належитість за всяке оголошене мусить бути прислана з гори та в цілости. В противнім разі оголошене безсильно не поміщає ся. Належитість за дрібні оголошення можна прислати також поштовими марками.

3) Кожде оголошене мусить бути в редакції на тиждень перед датою виходу того числа часописи, в яким воно має бути поміщене. Оголошене телефоном не приймає ся.

4) За зміст оголошень або за відвічальність оголошувачих ся в часописи фірм редакція не приймає ніякої відвічальності.

5) Кого-б скривджено, або з ким зле обходжено-б ся в тій фірмі, яка оголошує ся в нашій часописи, нехай про се сейчас повідомить редакцію, а коли подасть достаточні докази опущення, виклине ся оголошене несовісної фірми; крім сего редакція доложити всіх старань, щоб опуща потягнути до відвічальності.

6) Редакція має право відкинути або перервати яке небудь оголошене, не подаючи притчи.

7) Редакція має право жадати від фірм або незнаних осіб, щоб прислали докази, що ведуть свій бізнес чесно і дійсно зможуть додержати того, що обіцяють в оголошенні.

8) В оголошенні мусить бути тільки правда. Редакція має право відкинути всяке підозріле оголошене.

9) Оголошення мусять бути писані пером, виразно і на одній стороні паперу.

10) За дрібні оголошення редакція не всилає ніяких поквитовань.

Молочні фарми. Фарми 200 акрові, величезні гарні забудовані, 20 коров, Holstien коні, машинерії, тупса; ціна \$4000, виплата \$1000. Дохід за молоко \$7.00 денно. — Фарми 100 акрові, гарні будівля, 12 коров, коні, тупса; дохід з молока \$4.00 денно. Ціна \$2000; виплата \$700. Річні менші фарми. Даємо 15 літ часу, 5 процент. Церков на фармах. Многo Русинів.

Julian Raymond

P. O. BOX 983, LOWVILLE, NEW YORK.

ПОЗІР І ПОЗІР І
уої ті, що змінюють свої адреси.

Експедиція нашої часописи просить усіх тих Вп. Родимців, читачів нашої часописи, які змінюють місце свого побуту чи помешкання, повідомлювати про се адміністрацію „Свободи“ після поданого понизше взірця:

Член відділу Р. Н. Союзу я.....

Ім'я і назвсько мое звучить

Моя стара адреса звучить

Прому посилати „Свободу“ на нову адресу, яка звучить

Просимо згадати собі сей взірець і після того взірця змінити, в разі потреби, свою адресу.

СВОБОДА

83 Grand Str., Jersey City, N. J.

Одиноний руський адвокат на цілу Америку.

Доктор прав

ЮЛІАН ЧУПКА,

полагоджує всі справи американські. Понеже др. Ю. Чупка був адвокатом в Галичині, для того поладить Вам найліпше всі справи процесові, спадкові і війскові в Галичині, спорядить повномочія, контракти і всі правні документи і перепроводить інтабуляції. — Адрес:

Dr. Julian Czupka,

P. O. 372. 3 N. Main Str., WILKES BARRE, PA LUZERNE CO.

ЖІНКИ! Учїть ся акушері в нашій школі або у себе в дома. Наука в російській або польській мові. Станьте ся незалежними. Наука триває 3 місяці; по її окінченню видаємо диплом. Адресувати: Dr. C. DEUTSCH, School of Midwifery, 229 E. 14th Street, New York, N. Y.

Петро Ярема

РУСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

виписує карти на весілля, хрестини і всім другим забавам.
115 Ave. A., NEW YORK, N. Y.
Телефон: Orchard 2568.

R. J. Glick Агент асенаураційний від огни.

Офіс знаходиться в WILLIAM McCONNEL BUILDING (16—30)

SHAMOKIN, PA.

Ім. з 17 намітками
ЖЕЛІЗНИЦЬКИЙ ГОДИНИК
для шущин

і жінок, накручує ся без ключика, поволочуваний, з гаранцією на 20 літ, подвійні куверти красно вкриті. Ходить безсильно точно на спеціально зроблений для людей, котрі роблять при желізницях, і гарантує ся на 20 літ. Невисчайна нагода. — Ми вшлемо сей годинник на кождо адресу за посилатом (C. O. D.) \$5.75 і за зворот пересилки, з тем привіллям, що кождий може його оглянути, і если ему не подобає ся — то тоді не потребує платити ані одного цента. За такий годинник у нашого купця треба заплатити 35 дол. Дуже гарний 14 нар. золотом поволочений ланцюгом в дармовизмом — додає ся даром до кождого годинника.

EXCELSIOR WATCH CO
1101 Athenaeum Building, Chicago, Ill.

РУСИНИ ПІТСБУРГА!

Чи Ви знаєте

ЩО ГРОШІ ТО СИЛА?

Отарайте ся пізнати та пізнаті складати свої ощадности в стейтовім Банку на роі вулиці

Carson і 14-ої.

Сей банк в одним з найстарших і найпевніших банків, що цілковито забезпечує Вамі ощадности. У нас складають ся гроші церковні, братські, сирітські і ин. Кождий, що має у нас гроші, отримує на бажане звіт стейтових контролдорів. Продаємо КОРАБЕЛЬНІ МАРТИ на найліпші лінії, а ГРОШІ до краю висилаємо по поштовім курсі.

GERMAN SAVINGS & DEPOSIT BANK
COR. 14th & CARSON STS.,
South Side Pittsburg, Pa.

Я. В. Рот, през., А. П. Міллер, кас.,
Ол. Вучак, урядн. банк.

THE FIRST NATIONAL BANK
OF MINERSVILLE, PA.

Капітал \$50.000.00.

Надвипшка і нерозділені зиски \$100.000.00.

Заснований 1864 року.

Провадить загальний банковий бізнес. Видає міжнародні моні ордери, драфти і пересилає гроші до всіх частий світа. Позичає гроші на реальности. Депозита сего банку подвоїли ся протягом послідних 5 літ і виносять тепер около \$500.000.00.

Банк пересилає гроші через фірму Knauth Nachod & Kuhne, New York, N. Y.

Д-ра RICHTERA

RAIN-EXPELLER.

Д-ра RICHTERA ВСЕСИЛЬНИЙ ВНІШНИЙ СЕРЕДНИК ПОВИНЕН БУТИ В МЕДИЧНІЙ ШАФ. ЦІ КОЖДОЇ ФАМІЛІЇ.

Він проганяє ревматизм, подагру, біль в бедрах та в клубових сугавах і невральгію.

Усуває швидко всі болі та затверділости сугавів і м'яснів. Знаменитий на вивихнення, хромість і стовчєня.

Скорий лік на простуду, інфлюенцу, біль горла, затамоване віддиху або тяжке віддиханє.

Не дайте ся ошукати. Правдивий находит ся в представленім тут пуделку. По 25 центів і по 50 центів флащинка в аптиках.

F. Ad. Richter & Co.

American House, 74—80 Washington Str., NEW YORK, N. Y.

РОДИМЦІ! ЧИТАЙТЕ І ДРУГИМ СКАЖІТЬ

Телефон Orchard 6085

Час попірати своїх земляків, а не ворогів нашого народу. Загляньте у вільній хвилі до моєї канцелярії побіч руської церкви, а переконаєтесь, що знайдете там поміч і пораду у всіляких клопотах і справах старокраєвих судових, масткових і військових. — Если хто з Вас має процес в краю, або хоче стягнути гроші від свого довжника в краю; хто має справу спадкову або хоче продати або купити ґрунт в старім краю — то знайде у мене совістну, фахову і дешеву пораду і поміч. Крім того продаю шифарти на всі найліпші лінії і найтанше. До краю від 23 до 27 доларів, з краю до 28 дол.

Також продам фарми, дома і лоти в найлутших місцях по найдешевших цінах. — Порада безплатно. На листи відповідає ся відворотно.

H. CZARNECKI, 30 E. 7th Str., NEW YORK CITY.

ПАПІРОСИ „ZIRA“ МОЖУТЬ ВДОВОЛИТИ КОЖДУ НАЦІОНАЛЬНІСТЬ.

В нинішніх часах подібуеть ся усеюди таку силу найрізноморідніших папіросів, що пересічному курцеві дуже тяжко визнати ся, з яких іменно сортів виробляють ся ті папіроси і котрі з них заслугоють на признанє.

Богато курців, які привикли до курєня папіросів європейського виробу, запевняють з усею рішучістю, що нові папіроси „ZIRA“ їм найліпше смакують, бо вони зроблені з найліпшого турецького тютюну і визначають ся такими прикметами, яких інші роди папіросів зовсім не мають.

Папіроси „ZIRA“ продають ся по всіх крамницях — 10 штук за 5 центів. Ціна маленька, а якість перворядна. Вже дім пуделку папіросів „ZIRA“ находит ся гарний шовковий платок до цілий декорацийних.

ZIRA Cigarettes

10 for 5 cts

Знаємните курєне

СПОРЯДЖЕНЕ З НАЙЛІПШОЇ МІШАНИНИ ТУРЕЦЬКИХ ТЮТЮНІВ, ЩО ВДОВОЛЯЄ УСІХ КУРЦІВ.

Чудові шовкові несподіванки находит ся в кождій пачці „Zira“. Складайте сі чуда з шовку! З них можна зробити обрусини і заголовни о артистичних взорах.

ПРОДАЄСЬ ПО ВСІХ СКЛЕПАХ.

P. LORREARD COMPANY

Найвисше забезпеченє \$100,000.00

Читайте з увагою! Не дайте дурити ся агентам прикливою і брехливою рекламою. Ям вам хто говорить, що ручить за се або те, то ви запитайте цигана, тим він ручить і до його зарука? Відвічальний Агент і банкір складає заруку в державну касу. Замі повірте кому свій грім, чи то до перекозани, чи переслали до старого краю, попередю переконайте ся, чим і як хто ручить за ваш тяжко запроваданий грім і зложив в державній касі сто тисяч доларів. Як заруку для вас Тому тимто, що треба унизати непевних банкірів. До наших послуг є старий, опитний Агент, який висилає 100 корон за \$20.43, 200 корон за \$40.85, 500 корон за \$102.00, 1000 корон за \$204.00. Продає шифарти до Європи і до Америки, робить контракти, повновласти та поладжує військові справи, а усе те робить дешево, совісно і точно.

Пішіть по подробиці курсу і ціам шифарт.

Відповідаю відворотною поштою, а всяку пораду даю безплатно.

HENRY J. SCHNITZER

141 Washington St., New York. 23-43

Найвисше забезпеченє \$100,000.00

З ЦЕНТРАЛІЯ, ПА.

Запрошене.

Панове Брати Русини! Подаємо до відомости і запрошаємо наші близькі парохії разом з брацтвами, щоби були ласкаві прибути до нас на

ТОРЖЕСТВО ПОСВЯЧЕННЯ
РУСКОЇ ГР.-КАТ. ЦЕРКВИ
В ЦЕНТРАЛІЯ, ПА.

Торжество посвячення церкви відбуде ся

дня 1-го вересня 1912 о год. 9-рано.

Іх Пресвященство Владика прибудуть до Централії 31. серпня 1912. по полудни о годині 5-ій і удадуть ся до церкви, де відбуде ся Вечірня около 8-ої години.

За Комітет Парохіяльний:

С. Ковалишин, предс.,
Ф. Флюдович, секр.,
П. Личко, касієр.

Іст Гаммонд, Інд.

Братство зьв. Івана Хрестителя
Відділ 226

подає до відома своїм членам місцевим і позамісцевим, що

— дня 8-го вересня с. р. —
відбуде ся

Посвячене фани брацної
в церкві в Вайтінг, Інд.

По посвяченню фани відбуде ся

БАЛЬ

в J. Stodola Hall,

cor. Liobia Ave., E. Hammond, Ind.

Поч. о год. 3-ій пополудни.

Тікет для пущини 25 ц. Жінчини даром.

На се торжество запрошуємо братства з Вайтінг, братства з Іст Шікаго, Інд. та усіх Русинів і Русинок з поблизьких плейзів.

За добру забаву ручить комітет.

А. Міцишин, предс.,
Т. Пануга, кас.,
К. Остаф, секр.

Російсько-Американська Лінія

Найгарячіші, найбільші і найкращі паропроди, удержуючі

правильний пасажирський рух поміж Росією і Америкою

без пересадки у нічий посередній пристані.

Нові, двохпалубні пасажирські кораблі

„ПАР“, „КУРСЬ“, „РОСІЯ“.

До Роттердаму 8 днів, до Лібава 11 днів.

\$33.00 — III класа — \$35.00

\$48.00 — II класа — \$50.00

\$65.00 — I класа — \$75.00

Найближній відхід корабля в Нью-Йорк:

„БІРМА“ 7. вересня — „РОСІЯ“ 21. вересня.

„КУРСЬ“ 5. жовтня.

По більшій подробці просить ся звертати до наших

агентів або до генерального заступника:

A. E. JOHNSON & CO. 27 BROADWAY

NEW YORK, N. Y.

ПОЗІР ЖІНКИ!

N. Y. College, перша інкорпорована руська школа акушерів в Америці. Курс науки триває 3 місяці. Платня уміркована.

Щоденно виклад найліпших лікарів акушерів. Богато практики, поважні при школі знаходять ся заведе для поліжниць.

Дипломи суть важні на цілу Америку. Пишіть по інформації до:

N. Y. COLLEGE OF MIDWIFERY

1014 LORIMER ST., BROOKLYN, N. Y.

Др. І. Міхель, преа. Найліпший віденський спеціаліст від жіночих недуг і акушер. Лічить всякі жіночі недуги найновішою метою. Спеціально лічить бездітність (брак потомства) найновішою метою.

106 E. 7th STREET, NEW YORK CITY.

(вапорів польського костела).

Офісові години: 8—10 рано, 1—2 по полудни і 7—9 вечором.

Телефон 4636 Orchard.

Родимці!

ТУТ! найліпше поладате староравеві справи процесові, спадкові, військові, контракти купна і спродани В усіх випадках входить в обсяг мого діла, удавайте ся сейчас до мене. Мій офіс знаходять ся в льокалі Старонравевого генерального бюро інформаційного в Нью-Йорку і відчинений від години 9-ої рано до 9-ої вечором.

М. Ночваньський,

державний публічний нотар.

409 E. 5th Str., New York City

Не шумні обітницї, але правдиве лічене і здоровле!

Найновіша метода лічення.

Др. Гогенберг,

спеціаліст зі старого краю

підвів мене! Вервав мене з обійми смерті! Вилучив мене! Тоді, коли інші лікарі відступили від мене, так пише в публічній подяці пацієнтка. Коли не знаєте ще др-а Гогенберга а єсть хорі, удайте ся сейчас до нього, а переконаєте ся, що др. Гогенберг Вам поможе.

Др. Гогенберг посвятив багато літ в старім краю а передовсім в Америці на студії медичні і клінічні. Вилічив тисячі найрізніших недуг своєю спеціальною метою, яку ніхто нині не в силі наслідувати. Доктор Гогенберг лічить внаслідок чого через него методою всім інші недуги, як на прим.: біль і запоріт голови, тиснене над очима, біль в очі, недуги носа і горла, зраду, кашель, недуги легких, чахотку, біль від грудки, недуги серця, недуги жовудка як матір жовудковий, звужене, розширене і едуге жовудка, ну. ности, фебра, біль в крижах, хороби утроби, кишок, нирок і міхура. Нічні недуги, а іменно: недуги матки. Всякі недуги диточі. Лічить звужене і зіпсує кров, яке є причиною всіляких недуг. В найбільшій таїні лічить осья вино у мужчин і жінок секретні недуги заразні так авані брудні недуги, навіть застарілі. Успішно вилічує ревматизми всякого рода та нервові хороби та їх наслідки. Усуває всякі висипи та боли на тілі а жінкам привертає молодий вигляд лиця і красу.

Довершує найліпші операції найновішою метою при помочі знає того бущого віденського а тепер нью-йоркського хірурга.

Зголошуйте ся сейчас по діагнозу до доктора Гогенберга. Хто не може особисто, нехай вголосить ся листовно, ядучачи двоцентову марку на відповідь. Адреса:

Dr. HONENBERG,

608 E. 6th STR., NEW YORK, N. Y.

Телефон: Orchard 3615.

Години офісові: 8 до 10 рано, 1 до 2 в полудні і 6 до 8 вечором. Іх неалі від 9 рано до 2 полуд.

Даруючи для моїх пацієнтів.

Кожному пацієнтові висилаю безлатно книжечку, в якій знаходять ся цінні вказівки в якій спосіб можна охоронити ся перед зронічними слабостями і як вжити гати в случаю догалиненя и-коїсь недуги.

Добре, солідно і дешево

запалю джмю

справи судові нотаріальні і військові як дильмованія доктор прав і адвокат, щ. тинять ся праванем та самостією властиві і клієнтів і ако уповажнений консулярно до протоколярного прес-ухраня інтересованих сторін і відбирав від них пресия. Маю в посіданню численні позваляні письма, поради уляю безлатно.

Dr. BORYSIEWICZ,

13 - 25 Astor Place, двері ч. 8. Телеф. 8470 Spring

NEW YORK CITY.

VICTOR

Фенографи на легкі сплати!

Кожній чоловік знає, що Victor-а говорять машина є найбільш. Фенограф на танцює сплати. Продамо асорті по Америкі на танцює сплати по 50 центів і \$1.00 ціла п'ятихвилю ціна фактурної. Ми одержали 500 нових руських подвійних плат по 65 і 75 центів. Нові лиси є найбільш. порук, що кожний кутюрний буде вдосконалий. Пишіть, до нас по ілюстрований каталог, який висламо даром. Виготовлено в Англії і в Америці.

SAUL BIRNS
117 SECOND AVE. & cor. 7th STREET.
Dept. Ruski, New York, N. Y.

VICTOR

ЗАХОДОМ „УКРАЇНСЬКОГО ХОРУ“ В НЬЮ ЙОРКУ

відіграє ся по раз перший

„СОКОЛИКИ“

КОМЕДІЯ В ІV. ДІЯХ ГР. ЦЕГЛИНСЬКОГО

в суботу, дня 31-го серпня (August) 1912 р.

в ARLINGTON HALL,

19-23 E. 8th St. (St. Marks Place) New York City.

ОСОБИ:

Онисим Шкаралупка	п. К. Ядловський
Пантелеймон Малолюбка	п. М. Марків
Матвій Кашкевич	п. В. Голда
Юрій Доброхотський, їх приятель	п. В. Лазута
Юрія, його жінка	п-а К. Шевчинська
Мясьо	С. Шевчинський
Мяся їх діти	М. Спідбайдо
Анна Шедобра, вдова	п-а К. Дубівна
Мальвінка, її донька	п-а М. Мокрій
Володимир Молодкович, сестрінець Шкаралупки	п. Г. Шумський
Настуня, господиня Шкаралупки	п-а Ю. Шевчинська
Магдуса, „	п-а М. Костецка
Горпина, „	п-а Р. Олівська

Гості, пані, пані.

Діє ся у великій місті.

Режисер п. М. Китай.

Музика п. П. Гуменюка.

Початок точно о годині 7.30 вечором.

По представленню великий Баль.

ЦІНИ МІСЦЬ: Крісла І-рядні 75 цт.; II-рядні 50 цт.; III-рядні і галерія 35 цт.; місця четверторядні 25 центів.

Всіх Вов. Родимців так з Нью-Йорку як і з околиці просить ся взяти численну участь в нашій представленню і балю, комітет ручить, що кождий буде вдоволений.

Білеті можна дістати кожного дня у п. М. Климка, 21 Е. 7-ма улица і у п. Лазути, 220 Е. 3-та улица.

Лиш за кілька доларів

вишлемо кожного у рідний край найліпшими пасажирськ. пароплами в найшоршім часі, відходячими 4 рази на тиждень. Если хочете забезпечити ся, пишіть за інформаціями до:

A. INSDORF'S OFFICE, 2 CARLISLE STREET, NEW YORK.

ENTIRELY NEW

NEVO CIGARETTES

— CORK TIP —

Виріб Цигареток з турецьких мішанин тютюну

Чудові шовкові несподіванки

Образці птахів і цвітів в кожній пачці

NEVO Cigarettes

5 цт. за 10 штук

Продає ся по всіх шторах

СПРОБУЙТЕ ПАЧКУ І УПЕВНІТЬСЯ СЕБЕ

3 шовкових птахів і цвітів суть гарні заголовки

P. LORILLARD CO.

ДРУКАРНЯ

С В О Б О Д И

виконує всякі ДРУКАРСЬКІ РОБОТИ.

Проч зі смутком!

На виплату по 10 цт. денно

Наколи зобов'язете ся платити по 10 центів денно, то пішлемо Вам на кредит сей прехороший грамофон плитовий, враз з 12 музичними піснями, польков, вальсів і т. д., які самі собі виберете. Пишіть по інформації і каталог нових руських рекордів, залучаючи марки на пересилку.

LIBERTY COMMERCIAL CO.,
343 E. 9 Str., Dept. Z. New York City

ПОДЯКИ.

I. — Повідомляю Вас, що грамофон є в порядку і грає а-а-а-а-а-а. Виде голос дуже мило і може рівнятися такому грамофону, що коштує сто доларів. Я великий вдоволений і буду старати ся виплатити Вам свої рати як найкорше. — 8 поважам W. Jankovski, 19 Gillmore Str., Rochester, N. Y.

II. — Грамофон я одержав без ніякого ушкодження як також і рекорди. Він грає так мило як орган і видає чистий звук. Я дуже вдоволений з него. Буду переказувати йому аналогам, що компанія продає такі гарні грамофони на світі. Мої рати буду старати ся виплатити вчасніше — 8 поважам Петро Кривий, Suffern, N. Y.

Подібні листи дістаємо від кожного мосту-мера, однак аляди браку місця не можемо всі ті листи тут подати.

ВЕСНЯНКИ

закривають красу і ясність вашого лиця, новим як хмара покриває сонце. Чому не усунете веснянок? Уживайте AKNOL FRECKLE CREAM, який зробить вашу шкіру чистою, гладкою і ви будете мати шкіру без хвб, загубите веснянки раз на все. Миємо довголітній досвід. Хотите бути гарними? Чи може хочете бути посмішкованкою і мати лице оббране гадками веснянками, яких люди брідять ся. Як не загубите веснянок, уживаючи наше смаковидо після вересня, то звернемо гроші що до цента. Гарантія при кожнім слоку

Aknol Freckle Cream враз з пересилкою коштує всего \$1.00.

Висипка, короста та всяке вогнищене лиця безповоротно зникають від гасильця AKNOL. Є се внутрішнє средство, прощяюче в дуже коротім часі освітлює вашу шкіру. Пастилки AKNOL убулять вас від негарних вищів і корост раз на все. Пудроко зі 100 пастилками коштує в пересилкою всего лиш \$1.50.

Не дайте ся ошукати. Бережіть ся перед неурочними наслідками.

Дістати можна тільки у нас. Не відкладайте замовлень на завтра але запитіть сейчас. Гроші посилайте моні ордером, марками або в редикстрованим листі. Пишіть адресу вправно:

AKNOL REMEDY CO.

348 E. 5th Street

New York, N. Y.

РУХ В ВІДДІЛАХ Р. Н. СОЮЗА.

ПІТСБУРГ, ПА. Бр. сьв. ап. Фльора і Лавра від. 130 повідомляє всіх членів, що річний мітинг відбуде ся дня 1. вересня, на котрім буде здавати ся рахунок з цілого року і приймати нових членів без вступного. Член неявивший ся на мітинг запла-тить 50 центів а урядник 1 дол. кар. — Т. Гут, предс.: И. Паславський, кас.: П. Кульчицький, секр.

ШКАГО, ІЛЛ. Тов. сьв. Димитрія, від. 301 повідомляє своїх членів, що піврічний мітинг відбуде ся дня 1. вересня с. р. в галі церковній, точно о год. 1-й по Сл. Божій. Кож-дий член безсумнісно повинен явити ся, бо суть важні справи до полага-дження. — Ник. Моранець, предс.; В. Янович, кас.; С. Олійник, секр.

ЕТСБОРО, ПА. Бр. сьв. Мих. від. 51 повідомляє, що річний мітинг відбуде ся дня 8-го вересня с. р. о год. 2-й по пол. Кожний член мусить явити ся під загрозою кари 50 центів а урядник 1 дол. Всі позамісцеві чле-ни мусять також явити ся. — М. Бо-дак, пр. В. Гурняк, секр.

СТ. ЛУЙС, МО. Подає ся до за-галльної відомости усіх членів відділу 179. що місячні мітинги будуть відбуватись не о 2-й год. по пол. в озна-чених братством неділях але сейчас по Сл. Божій; неявивший ся член бу-де караний після статута Р. Н. С. Також нагадується всіх членів сего братства, щоби кожний член явив ся на представленню в церковній галі о год. 7.30 вечер дня 1. вересня в не-ділю. — Дмитро Копитовський, секр.

КАРБРО, В. ВА. Бр. сьв. Ап. Петра і Павла від 180. подає до відомости всім членам що квартальний мітинг відбуде ся дня 8. вересня с. р. о 2-й год. по пол. Просить ся всіх членів щоби явили ся на той мітинг і сповнили свої зобов'язання. Котрий член неявить ся підпадає 25 центів а урядник 50 цнт. кар. — Анд. Лу-вач, предс., Ц. Ільків, секр.

ЖЕРТВИ НА ФОНД „РІДНА ШКОЛА“ В ГАЛИЧИНІ.

Province, R. I. д. Омелян Ре- крут зібрав дрібними датками	7.45
Ом. Рекрут, від себе	1 00
о. Евст. Сидорак, з Passaic, N. J. хору підмогу з братства	5.00
сєв. о. Николая в Пассаїк	27.75
Оголошено в ч. 34	
Разом	\$41.20

Спростоване.

В попереднім числі в виказі жерт-водавців на погорілі в селі Строни-баби через недогляд пропущено: „Аса-фат Романів — 1.00 дол.“ Загальна сума жертв є подана поправно.

Подаю до відомости інтересованим, що моя теперішня адреса є:
Rev. M. Danilovich,
11 Chmelnycky Str., Ansonia, Conn.

Дякоучитель гр. като-
лик, вміє
вести хор і парох. школу, пошукує
всади. Зголошення до: Mike Lucza-
nich, 50 Scelpton Str., Manticoke, Pa.

Позір! Woonsocket, R. I. Позір!

Заходом Тов. „Запорожська Січ“
відділ 206 Р. Н. С. відбуде ся:
— **УКРАЇНСЬКЕ ВІЧЕ** —
в справі галицького університету на
дни 1-го вересня, 1912.

На се віче запрошує ся місцевих
і позамісцевих Русинів-Українців як
також запрошуємо з поближких пле-
зів референтів. Початок о 3-й год. по
пол. в галі на Савт Тай стріт, чи-
сло 13 1/2.

За вічовий список ручить

Комітет Товариства.

КВАДРАТОВІ МЕТРИ НА УКРА-
ІНСЬКИЙ ГОРОД У ЛЬВОВІ.

Товариство Запорожська Січ, від. 206
Р. Н. С. в Woonsocket, R. I. за-
купило отсі кв. метри чч.: 16.010,
16.011, 16.012, 16.013, 16.014, 16.015,
16.016, 16.017, 16.018 і 16.019 (ра-
зом десять кв. метрів).

Отсі пп. з Crompton, R. I.: Мих. Ан-
дрей, ч. 16.022, Макс. Пилипів, ч. 16.023,
Гр. Якимець, ч. 16.024, П. Ковалюк, чч. 16.025 і 16.026,
Анна Ковалюк, чч. 16.027 і 16.028,
В. Федорович, ч. 16.029, П. Гудима, ч. 16.030,
І. Кравчук, ч. 16.031, М. Гудима, ч. 16.034,
М. Гевко, ч. 16.035, Г. Притула, ч. 16.036, Пав-
ліна Барчук, ч. 16.037, Юрко Пуда, ч. 16.038,
Р. Москалюк, ч. 16.039, Д. Цамбалістий, ч. 16.040, Як. Гу-
дима, ч. 16.041.

о. Е. Сидорак чч.: 6.889, 10.389, 5.023,
0.273 і 5.018. о. Н. Підгорецький
10 кв. метр. (чисел не подано —
зб. о. С.) П. Капелюх, Пассаїк, Н.
Дж. (зб. о. С.) ч. 5.020.

N. S. Pittsburgh, Pa. Оригінальні
квіти на кв. метри має в тій місце-
вости д. Василь Оборинко член 111
від. Р. Н. С. Просимо місцевих па-
триотів звертати ся до нього.

Providence, R. I. Посьвідки на за-
купно кв. метрів має в розпродажи
д. Омелян Рекрут.

West Pullman, Ill. Братство сьв. Арх.
Михайла, від. 243 Р. Н. С. числа
квадр. метрів: 16.087, 16.088, 16.89,
16.090 і 16.091.

Chicago, Ill. Алекс. Пернок ч. 16.092.
Chicago, Ill. Роман Штим ч. 16.093.

Позір! Братя Родимці! Позір!

Руське Народне Товариство в Нью
Йорку, ім. Маркіяна Шашкевича, від.
311 Р. Н. Союзу в Америці устроює
Другий Великий Баль
21 вересня (вересня) 1912 року
в Liberty Hall, 255 E. Houston-St.,
New York, N. Y.

Початок о 7. годині вечером.
Вступ 25 центів від особи.
Забава красна. Музика перворядна.
На бали буде ся приймати нових
членів до товариства без вступного.
На случай слабости Тов. платить сво-
ім членам за 40 цнт. місячної вклад-
ки 6.00 тижневої за помози і доктора
2 рази, на тиждень; жєнщини за 25
цят. місячної вкладки на случай сла-
бости дістають 3.00 тижневої за помози
і доктора 2 рази на тиждень. При-
ходить на баль і користайте з нагоди
доки час.

За добру забаву ручить

Комітет.

ПОЗІР! РОДИМЦІ! ПОЗІР!

Братство сьв. Василя Вел., від. 289.
Р. Н. С. в Elizabeth, N. J. буде об-
ходити торжественно
день 2-го вересня (Labor Day)
бо буде посвящати дві фані: амери-
канську і українську.

Порядок сего торжества слідує:
О 10 тій год. рано вимашерують
запрошені Братства в параді і при-
звуках української банди з Jersey Ci-
ty з галі В. Левчика до церкви, на
посвященє; по службі Божій пома-
шерують всі Братства на галю Я.
Чурчака 154 Front St., Elizabeth,
N. J. де відбуде ся спільна гостина.
По прийнятті Братств, зачне ся пер-
ший великий баль, на котрім бу-
де грати українська оркестра під про-
водом п. П. Келичави.

О 8-й годині в вечер відіграють
члєни Братства представлєнє „На-
стоящі“ комедію в однім акті. По
представленню баль до 2 ої год. рано.

Тікети по 25 центів.

Просимо всіх братів і сестер при-
бути на наш баль, а спєкотною за-
бавитесь красно.

За добру забаву ручить

Комітет.

ВІЧЕ.

Заходом Тов. „Запорожська Січ“
в Вунсокет, Р. Ай. відбуде ся
дня 1-го вересня
на галі Інститут 131 1/2 Савт Мейн стр.
в справі Університету Галицького.

Початок о 3-й по пол.

Родимці з Род Айленд! Не лишай-
мось по заду другів! Покажім, що нам
лежить на серцю добро народа. Просить
ся референтів з поближких плеизів о
прибутє на то віче. Москвофілам вступ
заборонений.

На 2-го вересня згадане Тов. дає
ВЕЛИКИЙ ПІВРІЧНИЙ БАЛЬ, на ко-
трім буде ся приймати до Товариства
без вступу а до Р. Н. С. після статута.
Баль відбуде ся від 2-ої до 10-тої ве-
чер. Сподіємо ся, що галі буде запов-
нена по береги.

За вічовий порядок і балєву заба-
ву ручить уряд

Тов. Запорожської Січи.

КАРНЕГІ, ПА.

Тов. Січ від. 136 подає до відомости
всім Тов. і Братствам доколичним, що
дня 2. вересня 1912.

відбуде ся

ПОСВЯЩЕНЄ ТОВАРИСЬКОЇ ФАНІ,
на котре то торжество запрошаємо слі-
дуючі Братства і Тов. з Савт Сайд, Мі-
кіераке, Мікіспорт, Нью Кенсінгтон, Ке-
нонебург, як також місцеві Братства.

Просимо не відмовляти нам, а при-
бути до нас погуляти.

По посвященню гостина а о 2-й годині
ВЕЛИКИЙ БАЛЬ
в Мус галі на Секенд Аве недалеко Пен
Гендле стації.

До побаченє Тов. і Братства.

За добру забаву ручить

Комітет.

ТЕАТРАЛЬНЕ ПРЕДСТАВЛЕНЄ

Кара совісти

драма на 5 дій, Григорія Цеглинського
— устроює —

Поступово-розбігнє Товариство ім. Ми-
рослава Січинського

6 суботу, 14. вересня (September) 1912 р.
в Manhattan Lyceum Hall,

66—68 E. 4th St., New York, N. Y.

Початок точно о 8 год. вечером.

По представленню БАЛЬ!

ВСТУП: Крісла І-рядні 75 ц.; ІІ-рядні
50 ц.; ІІІ-ряд. 35 ц. Стоячих місць нема.

Тікети вже тепер можна набути у
т. Петрова 639 E. 11 ул., т. Шере-
мети 443 E. 6 ул., т. Корната 52 E
7 ул., т. Матейка 97 Ave A.

На бали буде ся приймати членів
до Тов. ім. М. Січинського без вступного.

Заходом сьпівацького Товариства „Українська Муза“
в Джерзі Сіті, Н. Дж.

відбуде ся

в НЕДІЛЮ, ДНЯ 1-го ВЕРЕСНЯ 1912 Р.
в галі церковній corner Greene & Sussex Sts.,
в Jersey City, N. J.

I) Театральне представлєнє, п. з.:

ТАТО НА ЗАРУЧИНАХ,

весела комедія в одній дії.

ОСОБИ:

Максим Простогуб, багатий міщанин	п. А. Шостак
Олена, його жінка	п-ві А. Лабовська
Осип, його син	п. П. Гаврилів
Станислав Порожницький, лєсничий	п. М. Микитшин
Кордула, його жінка	п-ві Т. Гаврилів
Ванда, його дочка	п-на М. Медвідь
Маріян Пшепльонтальський, окоман	п. П. Маційовський
Маріянна, його жінка	п-на О. Кирчів
Анджей Пшекрєдницький, стаєнний	п. Д. Микитшин
Анеля, його жінка	п-на М. Підлипчак
Матеуш Підпавковський	п. В. Малєвич.

Річ діє ся в домі Порожницьких.

ІІ.) „ДУМИ МОЇ“ - Хор мішаний.

ІІІ.) „ТОПОЛЯ“, деклямація п-на В. Волопуковна.

ІV.) „ЩЕ НЕ ВМЕРЛА...“ Хор мішаний.

Режисер і диригент хору п. В. Малєвич.
Початок точно о годині 7-й вечером. — Вступ 25 цнт.

Вступ для дітти 10 центів

Дохід призначений на гр. кат. Церкву сьв. Петра і Павла
в Джерзі Сіті.

На се представлєнє запрошує всіх Русинів

КОМІТЕТ.

Ford City, Pa.

Великий Баль Парафіяльний,

відбуде ся в Форд Сіті, Па.

дня 2-го вересня с. р. (Labor Day)
в Словенській Галі, при участі зна-
менитої оркестри.

Початок о годині пів до 8-ої вечером.
Вступ на галю 75 центів.

Хто прийде, не пожалує.

Ближні і дальші плеизи запрошує
Комітет.

Весь дохід призначений на нову
Церков.

КОНКУРСИ.

Парохія в Честер з Вільмінгтоном
глядає ДЯКОУЧИТЕЛЯ щоби прова-
див хор, вчив дітти і учив театраль-
ні представлєня. Платня місячна \$50.00
і доходи. Першенство мають жонаті.
Адресувати: Greek Catholic Parish,
2827 W. 3rd Str., Chester, Pa.

Парохія в Glen Lyon, Pa. пошу-
кує ДЯКОУЧИТЕЛЯ сейчас. Вимоги:
Сьвідцтва із шкіл. Платня на м сяць
\$35.00 і доходи. Треба голосити ся
до: М. Мадяк, Р. О. Box 164., Glen
Lyon, Pa.

Пошукую свого брата, Василя
Стадника, котрий приїхав тут до
мене 4 місяці тому а відтак поїхав
і незнаю де тепер перебуває. Правдо-
подібно він тепер перебуває десь в
Дитроїт, Міч. або Толєдо, О. або в Фі-
лядельфії, Па. Виглядає так: зріст се-
редний, волосє чорне, одного зуба
з гори не має і єще до того має знак
на тварі від скаліченє. Прошу чита-
чів, хто би знав про него, написати
до: Iwan Stadnyk, 618 Ingham Str.,
Lackawanna, N. Y.

Родимці! Чинайте і другим скажіть!

У нас можете дістати гарну, велику книж-
ку, котра займає в собі оповідання і історії
з цілого сьвіта. Ціна лишень 1.00 (одн го)
додяра разом з пересилкою. Пишіть на адресу:

BOOK STORE CO.

304 E. 9th STREET, NEW YORK CITY

Плоский модель, 21 наменів.

\$50.00 золотий годинник.

За \$3.95 куєте гарний граві-
рований годинник, накручуючий
ся автоматично, з цінними камі-
нями жіночий або мужєський ко-
трий є гарантований на 25 літ.
Пишіть який хочете годинник, чи
жіночий чи мужєський, з одєю
ковертою чи в двох а ми шле-
мо Вам до вільного оглядення.

Бєли по огляденню годинника в експресовім офісі пе-
реконаєтесь, що сей годинник рівнаєсь 50.00 доларово-
му годинникові, заплатіть \$3.95 і кошта пересилки за
ва него і за ДАРОМ післяний лаяцшок. Дасмо оден
годинник даром при замовленю п'ять годинників відра-
зу. Бєли шлєте \$3.95 враз з замовленєм, оплатимо
кошта пересилки.

DREXEL JEWELRY CO., Dept. 16., CHICAGO, ILL.